

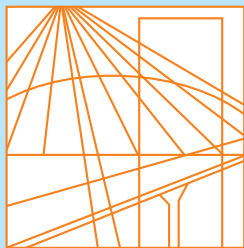
BIULETYN

WIELKOPOLSKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA

Nr 9 Grudzień 2005

ISSN 1732-4289

POZNAŃ

Wielkopolska Okręgowa Izba
Inżynierów Budownictwa (WOIIB)
61-712 Poznań

ul. H. Wieniawskiego 5/9
tel./fax (0-61) 853-80-19
(0-61) 853-80-38

wew. 101 sekretariat, wew. 102 uprawnienia
wew. 104 zaświadczenia
wew. 105 dyrektor

wew. 107 księgowość, wew. 108 faks

strona internetowa: www.wkp.piib.org.pl

e-mail: wkp@piib.org.pl

Biuro Izby czynne:

poniedziałek 13.00-16.00

wtorek, środa, czwartek - 11.00 - 15.00

piątek - 9.00 - 13.00

Delegatury terenowe WOIB

Kalisz, ul. Rumińskiego 2 (pok. 204)
tel. (0-62) 757-11-58

e-mail: kalisz.wkp@piib.org.pl

czynna: poniedziałek - 8.00 - 13.00

wtorek, czwartek - 12.00 - 17.00

Konin, ul. Mickiewicza 17
tel. (0-63) 242-86-98

e-mail: konin.wkp@piib.org.pl

czynna: poniedziałek, wtorek,

piątek - 11.00 - 16.00

Leszno, ul. Sikorskiego 9a (pok. 8)
tel. (0-65) 520-70-75

e-mail: Leszno.wkp@piib.org.pl

czynna: poniedziałek, wtorek,

czwartek - 11.00 - 16.00

Piła, ul. Browarna 19 (pok. 281)
tel. (0-67) 215-50-38

e-mail: Piła.wkp@piib.org.pl

czynna: poniedziałek - 13.00 - 17.00

wtorek - 13.00 - 16.00

czwartek - 11.00 - 17.00

Dyżury w siedzibie WOIB

Dom Technika, ul. Wieniawskiego 5/9, parter

Wiceprzewodniczący Rady

Wielkopolskiej OIIB

dr inż. Jacek Skarżewski

w każdy czwartek w godz. 15.00 - 16.00

mgr inż. Jerzy Stroński

w każdy poniedziałek w godz. 14.00 - 16.00

Przewodniczący Okręgowej

Komisji Kwalifikacyjnej

mgr inż. Jan Lemański lub jego zastępca

we wtorki i środy w godz. 13.00 - 14.00

Ośrodek Informacji Technicznej

61-712 Poznań, ul. Wieniawskiego 5/9

Pok. 312, tel. (0-61) 853-82-69

Godziny otwarcia:

poniedziałek - 10.00 - 16.00

środa, piątek - 9.00 - 15.00

ISSN 1732-4289

Marian Krzysztofiak
Przewodniczący Wielkopolskiej Okręgowej
Izby Inżynierów Budownictwa

Zbliża się koniec pierwszej kadencji (2002–2006) Wielkopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Kadencja ta poświęcona była organizacji naszej izby oraz podjęciu działalności określonej w ustawie o samorządzie zawodowym inżynierów budownictwa.

Myślę, że dzięki zaangażowanej postawie Koleżanek i Kolegów, Wielkopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa podjęła sprawną działalność we wszystkich podstawowych kierunkach. Chciałbym podkreślić działalność Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej. Dzięki organizowanym Kursom Przygotowawczym Centrum Usług Techniczno-Organizacyjnych Budownictwa, duża część przystępujących do egzaminów na uprawnienia budowlane, zdaje te egzaminy z wynikiem pozytywnym.

Po początkowych trudnościach organizacyjnych korzystnie należy ocenić działalność Komisji Szkoleniowej. Wykłady na atrakcyjne tematy organizowane są w Poznaniu oraz w delegaturach (Piła, Konin, Kalisz, Leszno).

Myślę, że po pokonaniu naturalnych trudności okresu początkowego, w drugiej kadencji (poczynając od roku 2006) Wielkopolskiej Izby Inżynierów Budownictwa, działalność organów izby będzie jeszcze doskonalsza.

Mam nadzieję, że członkowie naszej izby przyjmą zaproszenia i będą licznie uczestniczyli w zebraniach wyborczych delegatów na Zgromadzenie.

Delegaci na Walne Zgromadzenie WOIB wybrani zostaną na zebraniach wyborczych w 11 obwodach wyborczych. Liczę, że na zebraniach w obwodach wyborczych uczestniczyć będzie pełne gremium izby, a na Walne Zgromadzenie Izby wybrani zostaną delegaci, którzy w rzeczowej dyskusji wniosą wartości sprzyjające doskonaleniu pracy izby dla dobra jej członków.

*Wszystkim Koleżankom i Kolegom, członkom
Wielkopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa w okazji Świąt Bożego
Narodzenia oraz Nowego Roku najlepsze
życzenia dobrego zdrowia i pomyślności w pracy.*

*Przewodniczący Wielkopolskiej Okręgowej Izby
Inżynierów Budownictwa
Marian Krzysztofiak*

Aktualny numer, który przekazujemy w ręce członków naszej Izby, przedstawia różnorodną tematykę. W dziale: „Z życia izby” zaczynamy od sprawozdania przedstawiciela WOIB do współpracy z Zespołem ds. monitorowania ustawy – Prawo zamówień publicznych. Dalej, Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej przypomina Koleżankom i Kolegom swoje zadania i rolę jaką spełnia w strukturach Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.

Doc. dr inż. Marian Krzysztofiak przybliży nam historię związaną z powstaniem i rozwojem Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Poznańskiej. To już 60 lat istnienia wydziału, w którym wiele Koleżanek i Kolegów miało przyjemność studiować. A rzut oka na najbardziej charakterystyczne postacie Wydziału przybliżone kreską doc. dr inż. Mariana Krzysztofiaka uruchomi wiele wspomnień.

W kolejnych działach poruszamy wiele spraw istotnych dla naszego środowiska zawodowego. Od sprawozdania z targów budowlanych i symposium – Remiza 2005 i artykułu dotyczącego ochrony środowiska naturalnego, przez bezpieczeństwo na budowie po omówienie w ostatniej części spraw związanych z uprawnieniami budowlanymi.

Ostatnie strony przeznaczamy na kalendarium i informacje związane z planowanymi szkoleniami, które będą realizowane w 2006 r. Wszystkich zainteresowanych samokształceniem i rozwojem zawodowym zapraszamy do skorzystania z tych informacji.

Koniec tego roku obfituje w wiele ważnych dla naszej Izby wydarzeń. Biorąc udział w zebraniach wyborczych na II kadencję, macie Koleżanki i Koledzy wpływ na tworzenie jej wizerunku, rozwój i funkcjonalność. To od Was będzie zależeć jej przyszłość.

Życzę Wam aktywności i dużego zaangażowania w sprawy Wielkopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Wspólnie z Radą Programową Biuletynu dołączamy się do serdecznych życzeń świątecznych sformułowanych przez Przewodniczącego Rady Wielkopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Życzę Państwu przyjemnej lektury tego numeru Biuletynu.
Mirosław Praszkowski
Redaktor Naczelny

SZKOLENIA

Na ostatnich stronach naszego Biuletynu przedstawiamy wszystkim zainteresowanym proponowaną tematykę, terminarz i miejsca szkoleń w 2006 roku.

Spis treści

Str. 2, 3	Słowa wstępne
Str. 4	Sprawozdanie Przemysława G. Barczyńskiego
Str. 6	Rola i zadania Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej
Str. 8	60 - lecie Wydziału Budownictwa
Str. 12	Sprawozdanie z targów – REMIZA 2005
Str. 15	Kacze eldorado
Str. 18	Ochrona budynków
Str. 21	Rzeczoznawca budowlany
Str. 23	Uprawnienia budowlane, część II
Str. 26 - 27	Program szkoleń 2006 r.

Biuletyn Wielkopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa

Redaktor naczelny:
Mirosław Praszkowski

Rada Programowa:
Przewodniczący:
Dr inż. Tomasz Błaszczyński
Z-ca przewodniczącego:
Mgr inż. Wojciech Białek

Sekretarz:
Mgr inż. Przemysław Barczyński
Z-ca sekretarza:
Mgr inż. Mirosław Lisowski

Członkowie:
Inż. Jerzy Adaszewski
Inż. Włodzimierz Draber
Mgr inż. Tadeusz Łuka
Dr inż. Jacek Skarzewski

Wydawca:
Wielkopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa
61-712 Poznań, ul. Wieniawskiego 5/9
tel. (061) 8538-038, 8538-019

Opracowanie graficzne i druk:
PPR „TONGRAF” w Pile
ul. Wojska Polskiego 32-34,
tel. (067) 351-19-00

Okładka:
Zamek Wilhelma II Hohenzolerna w Poznaniu - widok od strony Ogrodu Różanego.
Dziś Centrum Kultury Zamek.
Autor - Mirosław Praszkowski.

SPRAWOZDANIE

z działalności Przemysława G. Barczyńskiego, jako przedstawiciela WOIB do współpracy z Zespołem ds. monitorowania ustawy - Prawo zamówień publicznych (PZP)

Uchwałą Rady WOIB zostałem powołany w dniu 14.12.2004 r. na przedstawiciela naszej Izby, zobowiązanego do współpracy z Zespołem ds. monitorowania ustawy - Prawo zamówień publicznych (PZP), którym kieruje Jerzy Kotowski, wiceprezes Mazowieckiej Izby Inżynierów Budownictwa.

Powyższy Zespół rozpoczął swoją działalność od napisania „Listu otwartego” z 17.11.2004 r., w którym zwrócono się do wszystkich uczestników procesu budowlanego z prośbą o przekazywanie wszelkich uwag i informacji dotyczących działania dotychczasowej ustawy PZP z 29.01.2004 r. oraz o występowanie z problemami wynikającymi z oddziaływania na procesy inwestycyjne innych przepisów prawnych, a także z wadliwej działalności administracji państwowej.

Z mojej inicjatywy powyższy „List otwarty” został 12.01.2005 r. opublikowany wraz z rządowym projektem 8a ustawy o zmianie ustawy PZP, w Biuletynie on-line WOIB, z jednoczesnym zaproszeniem wszystkich zainteresowanych do przekazywania swoich propozycji i uwag w sprawie nowelizowanej ustawy.

6 stycznia 2005 r. zorganizowałem spotkanie z przedstawicielami Wielkopolskiej Okręgowej Izby Architektów (arch. Grzegorz Cencek i arch. Krzysztof Frąckowiak), których propozycje zmian ustawy w zakresie kilkunastu przepisów dot. głównie konkursów, przekazałem drogą internetową Jerzemu Kotowskiemu z MOIIB.

Z prośbą o zaopiniowanie projektu zmiany ustawy PZP zwróciłem się również do inż. Czesława Gruchota i mgr inż. Szczepana Mikurendy, którzy przez wiele lat pełnili funkcję arbitra d/s zamówień publicznych. Z inicjatywy C. Gruchota, Miejski Zarząd Dróg w Ostrowie Wlkp. przekazał propozycje zmian kilku przepisów dotychczasowej ustawy, które w połowie stycznia br. zostały przesłane do MOIIB.

Biorąc pod uwagę wszystkie zebrane propozycje i wnioski dot. zmiany niektórych przepisów ustawy PZP, Zespół działający przy MOIIB sformułował uwagi na temat rządowego projektu 8a, które w dniu 15.02.2005 r., Prezes Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa (PIIB) przekazał wraz z listem, w którym zadeklarował gotowość merytorycznego udziału w przygotowywaniu również rozporządzeń związanych z nowelizowaną ustawą, Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych. Powyższe uwagi PIIB są bardzo zbliżone do propozycji zmian opracowanych w styczniu br. przez Izbę Projektowania Budowlanego.

20 lutego 2005 r. Jerzy Kotowski z MOIIB otrzymał drugą, rozszerzoną wersję rządowego projektu zmiany ustawy PZP, którą natychmiast rozesłał internetem wszystkim członkom Zespołu oraz Krajowej Komisji Regulu-minowo-Prawnej, z prośbą o ustosunkowanie się do tego nowego projektu w terminie do 28.02. br.

W celu zapoznania członów naszej Izby z efektami działania Zespołu w pierwszym kwartale 2005 r. i dla zachęcenia wszystkich zainteresowanych problematyką zamówień publicznych do wzięcia udziału w szerokiej dyskusji na ten temat, opublikowałem w Biuletynie nr 3 WOIB obszerny artykuł pt.: „Komentarz do projektowanej nowelizacji ustawy Prawo Zamówień Publicznych”, omawiający wszystkie najnowsze propozycje niezbędnych zmian przepisów tej ustawy, które zostały sformułowane przez PIIB przy pomocy Zespołu oraz przez UZP w postaci drugiej wersji projektu zmiany ustawy PZP z dnia 15.02. br.

Pomimo czynnego włączenia się Zespołu do współpracy z utworzonym 2 lata temu Porozumieniem Urbanistów, Architektów i Inżynierów Budownictwa tzw. B-8, kolejne wersje projektu ustawy o zmianie ustawy PZP, w dalszym ciągu nie były akceptowane przez członków tego Porozumienia B-8, którego Koordynatorem jest od 28.04.2005 r. Polska Izba Inżynierów Budownictwa. Projektowana przez rząd nowelizacja ustawy nie likwidowała najważniejszych mankamentów ustawy PZP, do których należy zaliczyć: skomplikowane przepisy dot. przetargów, nieprecyzyjny zwrot „cena rażąco niska”, brak wymagań dla opisywania przedmiotu zamówienia na prace projektowe, niesprecyzowanie ustaleń uniemożliwiających żądanie od wykonawców wykonania nieodpłatnie części zamówienia i nieprecyzyjne zapisy dot. wykluczeń z postępowania przetargowego oraz brak uwzględnienia wszystkich ustaleń Dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 31 marca 2004 r. W związku z powyższym Prezes PIIB skierował w dniu 05.07. br. do klubów poselskich RP pismo, w którym zwrócił się w imieniu Porozumienia B-8 o niedopuszczenie do uchwalenia przez Sejm przedłożonego projektu ustawy o zmianie ustawy - PZP oraz zadeklarował pełną współpracę ze strony Porozumienia przy opracowaniu nowej wersji tej ustawy. Na skutek tego pisma proces legislacyjny dot. nowelizacji ustawy PZP został przerwany, w celu wznowienia go w nowym Sejmie po opracowaniu w uzgodnieniu z Porozumieniem B-8 ostatecznej wersji tej nowelizacji.

Obecnie zespół utworzony przy Biurze Zamówień Publicznych w Warszawie opracował nowe założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy PZP, które zakładają znaczną liberalizację dotychczasowych, zbyt rygorystycznych i skomplikowanych przepisów powodujących często opóźnienia w realizacji inwestycji oraz utrudniających wykorzystanie funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Tymczasem Prezes Urzędu Zamówień Publicznych Tomasz Czajkowski jest za zmianami racjonalnymi, a nie zbyt radykalnymi. Zgadza się np. z propozycją dopuszczającą możliwość uzupełniania brakujących dokumentów, potwierdzających spełnienie warunków udziału w przetargu i oświadczeniach, ale pod warunkiem, że stworzone zostaną mechanizmy uniemożliwiające manipulowanie przetargami. Ponadto uważa, że w Polsce za wcześnie jest na radykalne podniesienie progów, od których należy stosować zastrzoną procedurę przetargową pomimo, że dyrektywa UE dopuszcza zwiększenie tego progu z 60 tys. do 154 tys. euro. Autorzy tych założeń proponują również nie stosowanie przepisów prawa zamówień publicznych w przypadku zamówień do kwoty 60 tys. euro, przy spełnieniu przez zamawiającego określonych warunków (obecnie jest to możliwe do kwoty 6 tys. euro), a także proponują przyznanie zamawiającemu prawa do zawierania umów przed rozstrzygnięciem protestu, jeżeli kontrola UZP potwierdzi ustalenia zamawiającego, że jest on w sposób oczywisty bezzasadny i ma na celu wyłącznie przedłużenie przetargu.

Jak wiadomo ustawa - Prawo zamówień publicznych jest obszernym oraz niejednorodnym aktem prawnym, łączącym elementy prawa cywilnego, administracyjnego, finansowego oraz budowlanego. Poprawne zinterpretowanie jej przepisów zależy więc od analizy innych aktów normatywnych. Powiązania ustawy z przepisami odrębnymi są szczególnie wyraźne w przypadku zamówień na zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych, a więc związanych bezpośrednio z procesem budowlanym.

W związku z tym proponuję, aby Zespół ds. procesów budowlanych przy WOIIIB rozszerzył o 2. osobową sekcję zamówień publicznych, którą można połączyć z sekcją rzeczoznawstwa.

Moim zdaniem wskazane jest również, aby do współpracy przy opracowywaniu propozycji zmian przepisów i monitorowaniu ustawy PZP włączyć dodatkowo Stowarzyszenie Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców (SIDiR), będące na terenie Polski przedstawicielem FIDIC, którego członkowie posiadają duże doświadczenie w projektowaniu i zarządzaniu realizacją inwestycji oraz w nadzorowaniu robót budowlanych w kraju i zagranicą.

Od tego Stowarzyszenia SIDiR otrzymałem w dniu 11.11.2005 r. za pośrednictwem jego członka

p. Stanisława Kaczmarka z Poznania, propozycje zmian w stosunku do 18 przepisów ustawy-Prawo zamówień publicznych, które przekazałem do Zespołu przy MO-IIB w Warszawie.

Głównymi zarzutami SIDiR w stosunku do dotychczasowej ustawy i ostatniej wersji rządowego projektu jej nowelizacji, opublikowanego na stronach internetowych Urzędu Zamówień Publicznych uzp.gov.pl, który trafił do Sejmu w dniu 10.06.2005 r. jako druk 4173 są:

- nieuwzględnianie praktycznych doświadczeń ze stosowania zasad FIDIC;
- dalsze utrzymywanie rozszerzonego stosowania przepisów ustawy na obszar wartości zamówień publicznych nie objęty Dyrektywami WE;
- utrzymywanie niesprawnego i zawodnego merytorycznego systemu, w którym interpretacja przepisów prawa ma się kształtować poprzez orzecznictwo zespołu arbitrów i sądów powszechnych, przy braku wyraźnego upoważnienia UZP do dokonywania takich interpretacji;
- brak możliwości stosowania procedury negocjacyjnej do usług intelektualnych, w tym projektowych, przewidzianych w art. 30 ust. 1, pkt c) Dyrektywy 2004/18/WE;
- brak wskazania preferencji stosowania procedur negocjacyjnych do umów o wykonywanie prac programowych i projektowych, co stanowi źródło wielu konfliktów i pogorszenia jakości wykonywanych usług;
- zbyt duże uprawnienia zespołu arbitrów i konkurujących oferentów do ingerencji w ocenę, czy złożone oferty odpowiadają potrzebom zamawiającego;
- przyjęcie nierealistycznego założenia, że przedmiot zamówienia w zakresie robót budowlanych może być całkowicie zdefiniowany w momencie ogłaszania przetargu;
- brak możliwości tworzenia w ramach umowy podstawowej rezerwy na nieprzewidziane roboty budowlane;
- nieokreślenie warunków na wykonanie robót budowlanych na podstawie kontraktu obmiarowego przy ustalonych cenach jednostkowych;
- brak wyraźnego wskazania obowiązku ubezpieczenia robót budowlanych i usług;
- brak wskazania na jakikolwiek tryb przeprowadzania dochodzenia i oceny postępowania obwinionego oraz możliwości wysłuchania jego stanowiska przed podjęciem decyzji w sprawie ukarania z tytułu popełnionego wykroczenia (taka decyzja powinna być wydana przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych na podstawie orzeczenia Kolegium Orzekającego tego Urzędu);
- rezygnacja w ostatniej wersji aktualizacji ustawy z bardzo ważnego zapisu w art.180 ust.3, który mówił, że protest na treść ogłoszenia lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia można wnieść nie później niż na 6 dni przed terminem składania ofert (spowoduje to zwiększenie konfliktowości w postępowaniach o zamówienia publiczne oraz

zwiększy ilość protestów i odwołań);

- brak możliwości postępowania concyliacyjnego przez rozjemców WE w zamówieniach sektorowych zgodnie z przepisami Dyrektywy WE.

Poza powyższym Stowarzyszeniem, do współpracy w sprawie monitorowania nowelizowanej ustawy - Prawo zamówień publicznych, powinno się zachęcić także inne organizacje gospodarczo - budowlane i samorządowe, które obecnie nie są objęte Porozumieniem B-8, w skład którego wchodzi: Polska Izba Inżynierów Budownictwa - koordynator, Polska Izba Architektów, Polska Izba Urbanistów,

Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa, Stowarzyszenie Architektów Polskich, Towarzystwo Urbanistów Polskich, Izba Gospodarcza Projektowania Architektonicznego, Izba Projektowania Budowlanego.

W celu zwiększenia skuteczności działania Porozumienia B-8, w tym omawianego Zespołu, wydaje się niezbędne doprowadzenie do utworzenia lobby w Sejmie wśród posłów, szczególnie z tych Klubów Parlamentarnych, które są najbardziej zainteresowane powyższą problematyką.

mgr inż. Przemysław Grzegorz Barczyński

Rola i zadania

Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej jako organu samorządu zawodowego inżynierów budownictwa.

Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, w art. 8 pkt 10 nakłada na samorządy zawodowe obowiązek prowadzenia postępowań w zakresie odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej członków izb inżynierów budownictwa. Z kolei art. 38 tej ustawy określa zadania Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej sytuując go jako organ izby i nadając mu uprawnienia oskarżyciela w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej dla członków organów Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.

Obowiązujące przepisy rozróżniają dwa rodzaje odpowiedzialności członków izb inżynierów budownictwa.

W rozdziale 5 ustawy o samorządach zawodowych jest ujęta odpowiedzialność dyscyplinarna wraz z trybem postępowania za zwinione naruszenie obowiązków wymienionych szczegółowo w art. 41 i dotyczących przestrzegania obowiązujących przepisów oraz zasad wiedzy technicznej, zasad etyki zawodowej, stosowania się do uchwał organów izby i regularnego opłacania składek członkowskich.

Natomiast kwestię odpowiedzialności zawodowej reguluje ustawa Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. w rozdziale 10 wskazując osoby odpowiedzialne z tego tytułu, czyli wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, rodzaje kar za popełnienie czynów powodujących odpowiedzialność zawodową oraz tryb postępowania i właściwość organu orzekającego w tych sprawach. W art. 98 Prawa budowlanego nastąpiło wyraźne umocowanie organów samorządu zawodowego jako właściwych do orzekania w zakresie wymienionej odpowiedzialności.

W samorządzie zrzeszającym inżynierów budownictwa, właściwymi do rozpatrywania spraw z zakresu odpowiedzialności zawodowej jak i dyscyplinarnej są Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej i Sąd Dyscyplinarny.

Rzecznik rozpatrując sprawy dotyczące odpowiedzialności dyscyplinarnej jest zobowiązany stosować przepisy ustawy o samorządach zawodowych, rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 31 października 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania dyscyplinarnego w stosunku do członków samorządów zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, a także Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu postępowania cywilnego. Natomiast w zakresie odpowiedzialności zawodowej winien stosować przepisy ustawy Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. i kodeksu postępowania administracyjnego.

Szczegółowy zakres Kompetencji Rzecznika określa „Tryb postępowania rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sądów dyscyplinarnych w postępowaniu w sprawach dyscyplinarnych i odpowiedzialności zawodowej w budownictwie” obowiązujący na podstawie uchwały Nr 17/R/05 Krajowej Rady Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa z dnia 25 maja 2005 r.

Krajowy Rzecznik jest organem I instancji dla członków władz (organów) wszystkich izb oraz II instancji dla pozostałych członków izb inżynierów budownictwa.

Z doświadczeń wynikających z pracy okręgowych rzeczników oraz Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej od początku działalności Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa należy podkreślić,

że oprócz czynności i postępowań tzw. prokuratorskich rzecznicy występują w roli obrońców i reprezentantów interesów członków izby.

Stosując przepisy obowiązującego prawa, wydają często postanowienia lub decyzje o umorzeniu postępowania względnie odmawiają wszczęcia postępowania wyjaśniającego, jeżeli składane skargi nie mają podstaw prawnych lub przedstawiane dowody są wątpliwej jakości, niezgodne ze stanami faktycznymi. Zatem sprawując swoją funkcję, rzecznik staje się obrońcą tych członków izby inżynierów budownictwa, którzy działają zgodnie z przepisami, wiedzą techniczną, wykonują swoje obowiązki sumiennie i w dobrej wierze.

Biorąc pod uwagę przedstawione aspekty działalności rzeczników, niezrozumiałym wydaje się propozycja stworzenia dodatkowego organu, który miałby bronić interesów zawodowych inżynierów budownictwa, tym bardziej, że IV Krajowy Zjazd PIIB zdecydowanie taki wniosek odrzucił. Dodatkowym argumentem przeciw wymienionemu zamierzeniu jest fakt, że ustawodawca nie przewidział w ustawie o samorządach zawodowych stworzenia kolejnego organu izby.

Do reprezentacji i ochrony interesów zawodowych swoich członków zobowiązane są izby okręgowe, a przede wszystkim rady okręgowych izb, które w ramach swojej działalności mogą tworzyć różne zespoły pracujące dla potrzeb członków i udzielające im właściwej pomocy zarówno prawnej jak i technicznej czy organizacyjnej. Jest to wyłącznie kwestia właściwej organizacji poszczególnych izb okręgowych.

Nawiązując do powyższego należy podkreślić bardzo istotną kwestię współpracy pomiędzy okręgowymi rzecznikami, a przewodniczącymi rad okręgowych izb.

Rzecznik w zakresie podejmowanych czynności związanych z postępowaniami jest organem niezawisłym i niezależnym. Natomiast administracyjnie obsługę rzecznika jako organu zabezpiecza biuro izby okręgowej i w tym zakresie harmonijna współpraca jest niezbędna.

W izbach, w których przewodniczący rad okręgowych, rozumiejąc konieczność prawidłowej pracy całego okręgu, zatrudnili na etacie osobę z wykształceniem prawniczym do obsługi administracyjno-prawnej dwóch organów, tj. rzecznika odpowiedzialności zawodowej i sądu dyscyplinarnego nie ma większych problemów z terminowo i jakościowo dobrą pracą rzeczników.

Z doświadczeń I kadencji istnienia Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa należy podkreślić, że duży efekt dla właściwej merytorycznej pracy rzeczników dały szkolenia przeprowadzane dwa razy w roku na szczeblu centralnym dla członków organów krajowych i przewodniczących organów okręgowych, jak i na szczeblu okręgowym dla pełnych składów rzeczników okręgowych i sądów dyscyplinarnych. W przyszłości należałoby tę drogę dokształcania podtrzymać i koniecznie przeprowadzać szkolenia we wszyst-

kich okręgach. Będzie to niezbędne dla nowo wybranych członków organów na zjazdach sprawozdawczo-wyborczych na II kadencję. Jest to konieczne m.in. z tej przyczyny, że członkami organów są inżynierowie czy technicy, którzy w swojej pracy muszą stosować obowiązujące przepisy prawne i w dodatku właściwie je interpretować. Oczywiście niezbędna jest też stała pomoc prawna wymienionych już wyżej osób do obsługi prawno-administracyjnej.

Z uwagi na coraz bardziej różnorodne sprawy i zwiększającą się ich ilość, praca rzeczników staje się trudniejsza i wymagająca dużej znajomości rzeczy zarówno od strony technicznej jak i prawnej. Zasadą powinno być, że rzecznik podejmując decyzję rozstrzyga od strony merytorycznej, a prawnik pomaga w sporządzaniu końcowej treści postanowienia, wniosku czy decyzji.

Dotychczasowa praktyka wykazuje, że zdecydowanie więcej jest spraw dotyczących odpowiedzialności zawodowej niż dyscyplinarnej, a więc rzecznik okręgowy powinien wykazywać się możliwie obszerną wiedzą techniczną w celu sprawiedliwej oceny stanu faktycznego i podjęcia właściwej decyzji, a w razie wątpliwości lub dużego stopnia skomplikowania skorzystać z opinii technicznej niezależnego rzeczoznawcy.

Duża ilość spraw trafia do rzeczników z powodów związanych z brakiem zabezpieczenia umownego członków izb, którzy pełnią funkcje projektanta, kierownika robót czy inspektora nadzoru inwestorskiego bez umowy zawartej na piśmie. Jest to zjawisko powszechne i bardzo niepokojące, a w razie wszczętego postępowania najczęściej niekorzystne dla członków izb inżynierów budownictwa. Uważam, że jest tu możliwość pomocy dla indywidualnych członków poprzez opracowanie i rozpowszechnienie przez rady okręgowe wzorcowych druków umów o prace projektowe, kierowanie budową czy pełnienie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego.

Natomiast uważam też, że zarówno rzecznik jak i inne organy izby inżynierów budownictwa winny zdecydowanie przeciwstawiać się zjawiskom nierzetelnego i niedbałego wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, co nie przynosi chwały środowisku związanemu z samorządem zawodowym, a zdara się również członkom organów izby.

Na zakończenie pragnę zaznaczyć, że rzecznik odpowiedzialności zawodowej jest zobowiązany przestrzegać obowiązującego prawa i stosować je w każdej sprawie bardzo indywidualnie, biorąc jednocześnie pod uwagę swoją znajomość zagadnień technicznych dotyczących budownictwa, dokonując oceny w sposób bezstronny, obiektywny, przy uwzględnieniu wszystkich dostępnych dowodów i stosowaniu przyjętych procedur.

*Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej
mgr inż. Jerzy Stroński*

60 - lecie

Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Poznańskiej 1945 – 2005

Marian Krzysztofiak

Na terenie Wielkopolski władze pruskie prowadziły wyjątkowo represyjną, niekorzystną dla społeczeństwa polskiego politykę, nie dopuszczając do utworzenia w Poznaniu żadnej wyższej uczelni. Niewątpliwie obawiały się podniesienia poziomu intelektualnego i gospodarczego polskiego społeczeństwa. W drugiej połowie XIX wieku oraz na początku XX wieku Wielkopolanie studiowali na uczelniach zagranicznych, przede wszystkim w Berlinie – Charlottenburgu, Wrocławiu oraz Gdańsku i Lwowie.

Przełom nastąpił w roku 1919, kiedy to Naczelna Rada Ludowa w Poznaniu podjęła uchwałę o potrzebie utworzenia uczelni technicznej. Wielkopolanie odnieśli sukces połowiczny, gdyż władze ministerialne wyraziły zgodę na utworzenie w Poznaniu uczelni technicznej jednowydziałowej (Państwowa Wyższa Szkoła Budowy Maszyn). Po kilku latach uczelnia przekształcona została w szkołę dwuwydziałową (Państwa Wyższa Szkoła Budowy Maszyn i Elektrotechniki). Tak więc przez okres międzywojennego dwudziestolecia Wielkopolanie pozbawieni byli wyższej uczelni technicznej z wydziałem budownictwa i architektury.

W tej sytuacji podkreślić należy szczególne zasługi średniej szkoły budownictwa, utworzonej także w roku 1919 pod nazwą Państwowej Szkoły Budownictwa. Wysoki poziom szkoły zapewniali wybitni inżynierowie – nauczyciele, którzy po roku 1945 stanowili trzon kadry wykładowców Wydziału Budownictwa Szkoły Inżynierskiej (Lucjan Ballenstedt, Franciszek Thomas, Jan Zaus, Roman Kozak, Zdzisław Mann i inni).

*Prof.
Lucjan
Ballenstedt*

Prezydium uroczystości 40-lecia Wydziału Budownictwa. Od lewej: prof. Andrzej Rzyżyński, prof. Stanisław Kołaczkowski, prof. Piotr Zaremba (sekretarz Komitetu Organizacyjnego Politechniki Poznańskiej), doc. Marian Krzysztofiak, prof. Tadeusz Puchalka (Rektor Politechniki Poznańskiej), prof. Andrzej Stefański.

Wspominając Państwową Szkołę Budownictwa należy podkreślić, że jej absolwenci przyczynili się do wybudowania w rewelacyjnie krótkim czasie (10 miesięcy) dwuprzęsłowego mostu żelbetowego przez Wartę w bezpośrednim sąsiedztwie Katedry Poznańskiej (rok 1924), pawilonów Powszechnej Wystawy Krajowej otwartej w roku 1929 w 10-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości, i innych budowli.

W dwudziestoleciu międzywojennym podejmowano liczne starania o utworzenie w Poznaniu uczelni politechnicznej, z wydziałami budownictwa i architektury. Niestety bezskutecznie. Komitet Organizacyjny Politechniki Poznańskiej wznowił działania w roku 1945. Bardzo wartościowe materiały archiwalne otrzymałem od profesora Piotra Zaremby (pierwszy prezydent miasta Szczecina), który w roku 1945 był sekretarzem Komitetu Organizacyjnego Politechniki Poznańskiej (przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był profesor Lucjan Ballenstedt).

Z pozyskanych dokumentów wynika, że pierwsze posiedzenie Komitetu Organizacyjnego odbyło się już 13 marca 1945 r. w kotłowni budynku Akademii Medycznej przy ul. Grunwaldzkiej.

Rozpatrywano dwa warianty utworzenia Politechniki Poznańskiej w Poznaniu, a mianowicie:

- politechniki jako uczelni samodzielnej, opartej o Państwową Wyższą Szkołę Budowy Maszyn i Państwową Szkołę Budownictwa,
- wydziałów technicznych Uniwersytetu Poznańskiego jako załączków przyszłej Politechniki Poznańskiej.

Uzgodniono także, że konieczne jest powołanie następujących wydziałów: architektury, inżynierii lądowo-wodnej, mechaniczno-elektrotechnicznego oraz chemicznego. Dekretem Ministerstwa Oświaty z 3 września 1945 r. powołano w Poznaniu Szkołę Inżynierską z trzema wydziałami, a mianowicie:

- Wydziałem Budownictwa z Oddziałem Architektury,
- Wydziałem Elektrycznym, oraz
- Wydziałem Mechanicznym.

Wobec niepowodzenia starań o zaangażowanie w uczelni poznańskiej profesorów z Politechniki Lwowskiej i Politechniki Warszawskiej, kadra nauczycieli na Wydziale Budownictwa Szkoły Inżynierskiej w Poznaniu oparta była przede wszystkim na doświadczonych nauczycielach Państwowej Szkoły Budownictwa w Poznaniu oraz wykładowcach przedmiotów bu-

dowlanych z Wydziału Rolniczo – Leśnego Uniwersytetu Poznańskiego.

Na stanowisko Rektora Szkoły Inżynierskiej powołany został Bolesław Orgelbrand (do 1939 roku dyrektor Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu), natomiast dziekanem Wydziału Budownictwa został Roman Kozak.

W początkowym okresie, działalność Wydziału Budownictwa (podobnie jak pozostałych wydziałów Szkoły Inżynierskiej) skupiona była na kształceniu (odtworzeniu) kadry inżynierskiej tak bardzo potrzebnej przy odbudowie Poznania, Wielkopolski oraz innych regionów Polski.

Na Wydziale Budownictwa powołano trzy sekcje dydaktyczne: konstrukcyjno-budowlaną, drogowo-mostową oraz wodno-melioracyjną.

W roku 1948 z inicjatywy dynamicznie działającego prof. Romana Kozaka utworzono Stację Doświadczalną i Laboratorium Badania Materiałów, zlokalizowaną w budynku Szkoły Inżynierskiej przy ul. Strzeleckiej.

Przypomnieć należy nazwiska profesorów, którzy w tym początkowym okresie kierowali specjalistycznymi zakładami: Roman Kozak (budownictwo), Tadeusz Kozłowski (konstrukcje stalowe), Franciszek Thomas (konstrukcje żelbetowe), Stanisław Morawski (budowa dróg i roboty ziemne), Wacław Rubczak (drogi żelazne), Lucjan Ballenstedt (budowa mostów), Jerzy Orzechowski (fundamentowanie), Zdzisław Mann (miernictwo), Tadeusz Buryan (geologia), Julian Lambor (budownictwo wodne), Jarosław i Kazimierz Ulatowscy (historia architektury), Marian Andrzejewski (budownictwo prze-

Uroczystość nadania prof. Wiktorowi Jankowskiemu tytułu doctora honoris causa (Pałac Działyńskich, 07.11.1991 r.).

mysłowe), Władysław Czarnecki (urbanistyka), Erwin Elster (rysunek odręczny).

Z dniem 1 marca 1950 roku Oddział Architektury przekształcony został w samodzielny Wydział Architektury. Na stanowisko dziekana powołany został Władysław Czarnecki. Niestety już w roku 1952 wstrzymano nabór studentów na poznańską architekturę. Na Wydziale Architektury specjalistycznymi zakładami kierowali: Kazimierz Ulatowski (budownictwo miejskie), Zbigniew Zieliński (historia architektury), Stanisław Jakimowicz (budownictwo wiejskie), Władysław Czarnecki (urbanistyka), Erwin Elster (rysunek odręczny), Jan Drews (kosztorysowanie), Wiktor Jankowski (geometria wykreślna).

Obok działalności dydaktycznej, drugim równie ważnym nurtem działalności kadry nauczycielskiej wydziału był udział w odbudowie i rozbudowie zniszczonego Poznania, Wielkopolski i innych regionów Polski.

Uchwałą nr 701 Rady Ministrów, z dniem 3 września 1955 roku, Szkoła Inżynierska w Poznaniu przekształcona została w Politechnikę Poznańską. Zmienił się charakter uczelni. Szkoła Inżynierska przekształcona została

Prof. Roman Marian Kozak w gabinecie rektorskim.

Wydział Budownictwa zlokalizowany w nowoczesnym budynku przy ul. Piotrowo 5 rozwijał się intensywnie, stając się prawdziwie akademickim, ze znaczącymi sukcesami w działalności naukowej, dydaktycznej i rozwoju kadry naukowej. W ramach Wydziału Budownictwa z dniem 1 września 1978 roku utworzony został Instytut Architektury i Planowania Przestrzennego, a na stanowisko dyrektora powołany został prof. Roman Tunikowski.

Pierwotny Wydział Budownictwa przyjął nazwę Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska. Wydział tworzą trzy instytuty, a mianowicie:

- Instytut Konstrukcji Budowlanych,
- Instytut Inżynierii Łądowej oraz
- Instytut Inżynierii Środowiska.

Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego. Dzięki osiągnięciom pracowników naukowo-dydaktycznych znany jest na całym świecie. Absolwenci wydziału są doskonale przygotowani do podjęcia pracy w przedsiębiorstwach wykonawczych, biurach projektowych oraz jednostkach administracji państwowej i samorządowej.

Literatura:

[1] Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Poznańskiej, 1945–1995 ENVIROTECH, Poznań 1995.

[2] Marian Krzysztofiak. Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, Absolwent, Kwartalnik Stowarzyszenia Absolwentów Politechniki Poznańskiej nr 24, czerwiec 2001 r.

[3] materiały archiwalne (MK).

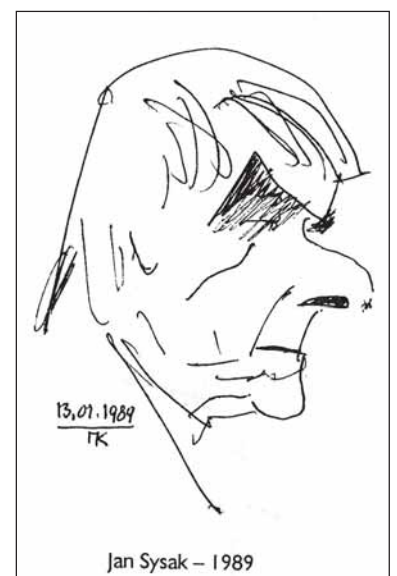
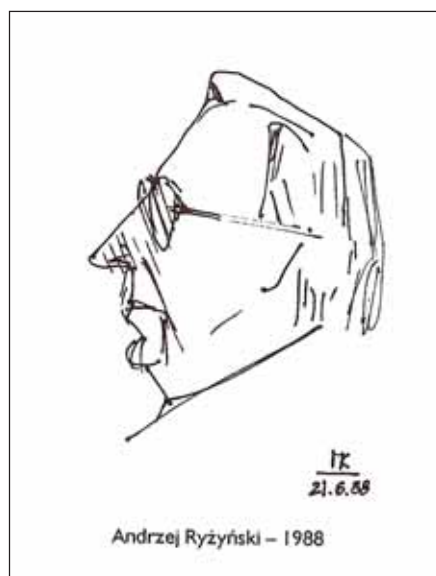
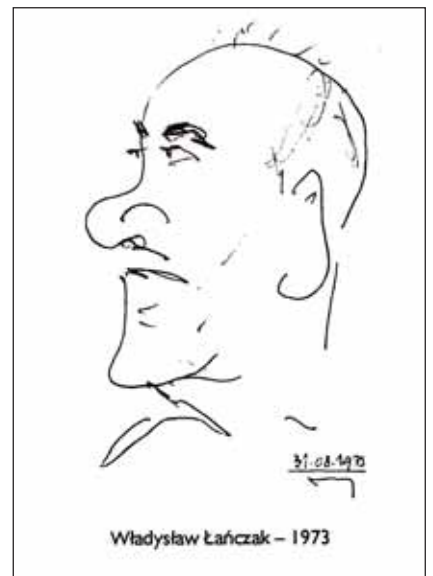
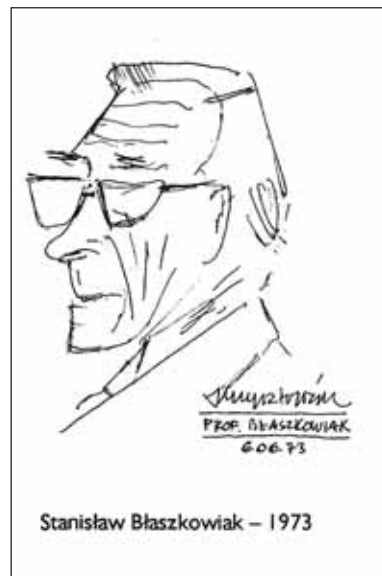
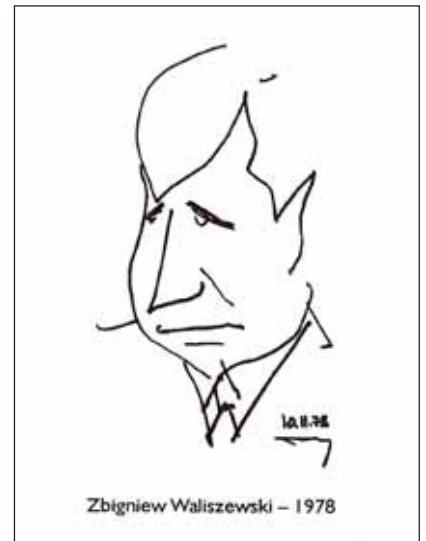

Członkowie Komitetu Organizacyjnego XV Konferencji Komitetu Nauki PZITB oraz Komitetu Inżynierii Łądowo-Wódnej PAN w Krynicy.

Od lewej: doc. Marian Krzysztofiak, prof. Andrzej Ryżyński, prof. Roman Kozak, dr inż. Włodzimierz Łęcki, prof. Bolesław Nowakowski.

w uczelnię z uprawnieniami akademickimi. Pierwszym rektorem Politechniki Poznańskiej został przedstawiciel Wydziału Budownictwa – prof. Roman Kozak, a dziekanem Wydziału Budownictwa – prof. Wiktor Jankowski.

Najbardziej charakterystyczne postacie Wydziału Budownictwa Politechniki Poznańskiej przedstawione żartobliwą kreską życzliwego wszystkim autora - doc. dr inż. Mariana Krzysztofiaka

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

SPRAWOZDANIE Z TARGÓW BUDOWLANYCH I SYMPOZJUM – REMIZA 2005

15.10.2005 r. odbyły się w Wągrowcu pod patronatem Marszałka Województwa Wielkopolskiego Targi Budowlane połączone z sympozjum „REMIZA 2005”, które zostały zorganizowane przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Wągrowcu, Starostę Powiatu Wągrowieckiego, Oddział Powiatowy Związku Ochotniczych Straży RP w Wągrowcu, Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego, Burmistrza Miasta Wągrowiec i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wągrowcu. W powyższych targach i sympozjum wzięło udział ponad 300 osób, w tym przedstawiciele administracji samorządowej i rządowej z terenu województwa wielkopolskiego.

Głównym celem sympozjum było:

- zapoznanie osób zarządzających i organizujących ochronę przeciwpożarową z technologiami, materiałami, narzędziami oraz źródłami finansowania inwestycji

- w zakresie remontów, przebudowy (modernizacji) i rozbudowy obiektów **Remiz Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP)**,
- przedstawienie wymagań prawnych dotyczących remontów, przebudowy i rozbudowy obiektów budowlanych,

Szczegóły działania urządzenia trzeba wyjaśnić.

- wymiana doświadczeń oraz nawiązanie kontaktów z doradcami technicznymi firm oferujących materiały, narzędzia i technologie niezbędne do prowadzenia prac modernizacyjnych i naprawczych remiz OSP.

W ramach sympozjum wygłoszono następujące referaty:

1. Remiza – obiekt o znaczeniu strategicznym dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznościom lokalnym. Autor i prezydent: mł. bryg. mgr inż. Arkadiusz Wójcik – Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Wągrowcu.
2. Podstawowe zasady stosowania przepisów prawa budowlanego w procesie inwestycyjnym obejmującym odbudowę, przebudowę i remont obiektów budowlanych. Autor i prezydent: mgr inż. Przemysław Grzegorz Barczyński – ekspert Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego.
3. Prawo żywnościowe, a organizacja imprez w obiektach OSP. Autor i prezydent: mgr Paweł Gilewski – Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wągrowcu.
4. Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej jako centrum nowoczesnych technologii na wsi. Autor i prezydent: st. kpt. mgr Robert Klonowski – starszy specjalista Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu.

W pierwszym referacie Arkadiusz Wójcik podał definicję Remizy zwanej potocznie Strażnicą, określając ją jako obiekt budowlany o znaczeniu strategicznym wyposażony w urządzenia łączności i alarmowe, w którym przechowywany jest w gotowości bojowej sprzęt pożarniczy i ratowniczy, mundury bojowe, elementy wyekwipowania osobistego oraz sprzęt niejednokrotnie zabytkowy i służący do utrzymania nieruchomości w należyтым stanie. Remizy służą Ochotniczemu Strażom Pożarnym będącym organizacjami pozarządowymi, nie tylko do działań ratowniczych, ale również do działalności kulturalnej, szkoleniowo-wychowawczej i rekreacyjnej. Są więc przeważnie budynkami wielofunkcyjnymi, pełniącymi często funkcję świetlicy wiejskiej. Podobnie jak każdy obiekt budowlany podlegają one ciągłemu procesowi starzenia i zużycia oraz wymagają przeprowadzania robót remontowych i modernizacyjnych.

Przemysław G. Barczyński w trakcie wykładu.

Zdaniem autora, na szybsze pogarszanie się stanu technicznego obiektów mają wpływ występujące w ostatnich latach gwałtowne zmiany klimatyczne (anomalie pogodowe), na które trzeba się przygotować poprzez budowę systemu powszechnego bezpieczeństwa (modernizacja i konserwacja instalacji kanalizacji burzowej, wzmacnianie wałów przeciwpowodziowych, budowa zbiorników retencyjnych, usuwanie chorych drzew w pobliżu obiektów i instalacji).

W drugim referacie przedstawiłem w sposób opisowy i graficzny przebieg procesu inwestycyjnego dotyczącego remontu, przebudowy i odbudowy obiektów budowlanych, ze szczególnym uwzględnieniem procedur prawno – administracyjnych wynikających ze znowelizowanych z dniem 26 września 2005 r. przepisów ustawy – Prawo budowlane (jedn. tekst: Dz. U. z 2003 r., nr 207, poz. 2016 z późn. zm. w 2004 r. i w Dz. U. z 2005 r., nr 163, poz. 1361).

Trzeci referat dotyczył głównie obiektów żywnościowych, które powinny spełniać wymagania określone przepisami ustawy z dnia 11.05.2001 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia (jedn. tekst: Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 265) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 kwietnia 2004 r. w sprawie wymagań higieniczno-sanitarnych w zakładach produkujących lub wprowadzających do obrotu środki spożywcze (Dz. U. z 2004 r. Nr 104, poz. 1096).

Zdaniem autora tego artykułu Pawła Gilewskiego, remizy OSP w których organizowane są imprezy okolicznościowe, należy zakwalifikować do tzw. obiektów

Pokaz sprzętu.

tów żywnościowych zamkniętych, gdzie wydawane są okazjonalnie posiłki dla określonej liczby osób.

W referacie omówiono obowiązki kierownika zakładu żywnościowego oraz system HCCP dotyczący analizy zagrożeń bezpieczeństwa żywności i krytycznych punktów kontroli.

W podsumowaniu stwierdzono, że istniejące na terenie powiatu wągrowieckiego remizy OSP są obiektami, które bardzo trudno dostosować do obowiązujących przepisów żywnościowych wymaganych przy organizacji okolicznościowych imprez, z uwagi na ich ograniczoną kubaturę i powierzchnię użytkową.

W ostatnim referacie Robert Klonowski z Komendy Wojewódzkiej PSP w Poznaniu, omówił Projekt modelowy „**Remiza OSP jako centrum nowoczesnych technologii na wsi**”, który został opracowany w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) oraz zaaprobowany przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy. Projekt modelowy powstał przy współpracy ze Stowarzyszeniami OSP z terenu Powiatu Żywieckiego oraz przy udziale autora omawianego referatu i innych ekspertów.

Celem powyższego Projektu jest ułatwienie i umożliwienie przeprowadzenia przy znacznym współfinansowaniu (do 75%) ze strony Unii Europejskiej następujących inwestycji:

- remont kapitalny budynku;
- utworzenie wielofunkcyjnego TELECENTRUM (Gminne Centrum Reagowania, telemedycyna, kawiarenka internetowa, telefonia IP itp.);
- stworzenie multimedialnej, uniwersalnej sali szkoleń i narad z wyposażeniem konferencyjnym oraz funkcją „mini-kina”;

- stworzenie świetlicy wiejskiej wyposażonej w sprzęt komputerowy;
- stworzenie regionalnej izby pamięci;
- stworzenie infrastruktury pod internet bezprzewodowy.

Dzięki Projektowi modelowemu „**Remiza OSP jako centrum nowoczesnych technologii na wsi**”, już niedługo pierwsze remizy OSP w naszym województwie będą mogły skorzystać z możliwości otrzymania wsparcia ze strony Unii Europejskiej, co przyczyni się nie tylko do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa lokalnego, ale również będzie miało znaczący wpływ na przeciwdziałanie marginalizacji terenów wiejskich.

Przemysław G. Barczyński

KURS

AUDYT ENERGETYCZNY

CUTOB-PZITB w Poznaniu Sp. z o.o. wspólnie z Ośrodkiem Szkoleniowym Narodowej Agencji Poszanowania Energii w Warszawie planuje przeprowadzenie w I kwartale 2006 r.

kursu przygotowawczego do czynności audytora energetycznego

według Ustawy z dnia 18.12.1998 r. o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych (Dz. U. nr 162, p. 1121, z późn. zmianami) i Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15.01.2002 r. W sprawie szczegółowego zakresu i formy audytu energetycznego (Dz. U. Nr 12, p. 114).

Kurs odbędzie się w Poznaniu, w trzech sesjach 2-dniowych (piątek, sobota), ogółem: 45 godzin. Koszt uczestnictwa: **1500 zł**.

Wstępne zgłoszenia telefoniczne pod numerem: (061) 85-36-805 wew. 304, 333, **do 6 stycznia 2006 r.**

Szczegółowe informacje o warunkach uczestnictwa i terminach uczestnicy otrzymają po zamknięciu listy zgłoszeń.

KACZE ELDORADO

Choć pierwsze zorganizowane wykorzystanie ścieków do przyspieszenia wzrostu roślin miało miejsce już w 1559 roku w Bolesławcu (nad rzeką Bóbr), a w drugiej połowie XIX wieku liczne miasta najpierw Anglii a później Niemiec oczyszczały swoje ścieki na użytkowanych rolniczo polach irygacyjnych, to jednak za prekursora nowoczesnego oczyszczania ścieków przy udziale roślin uważa się Kathe Seidel z Instytutu Limnologii Maxa Plancka w Plon (Niemcy). Uczennica słynnego limnologa, Augusta Thienemanna, wraz ze swą współpracowniczką H. Happel pierwsze prace na w/w temat opublikowały w latach 60. ubiegłego stulecia. Istotny wkład w rozwój prac nad oczyszczalniami wykorzystującymi roślinność wniósł także R. Kickuth z Instytutu Gleboznawstwa Uniwersytetu w Getyndze. To właśnie ich prace dały podwaliny pod rozwój nowych rodzajów oczyszczalni opartych o naturalne procesy występujące w przyrodzie. Oczyszczalnie te nazywane są dziś roślinnymi, korzeniowymi, bagiennymi czy coraz częściej – hydrobotanicznymi. Ich nazewnictwo tak w Polsce jak i w innych krajach dopiero się kształtuje. Stąd nierzadko stosowane są wobec nich nazwy bardziej szczegółowo

określające rodzaj oczyszczalni jak np.: glebowo-korzeniowe, trzcinowe czy stawy z roślinnością pływającą. W tych ostatnich, choćby z taką jak powszechnie występująca na wiejskich stawach i chętnie zjadana przez ptactwo wodne a szczególnie kaczki-rzęsa wodna (Lemna).

Kaczy rarytas

Rzęsa wodna to pływająca bylina wód słodkich, występująca na całej kuli ziemskiej. Jest najmniejszą rośliną kwitnącą. Kwitnie jednak bardzo rzadko. Składa się głównie z metabolicznie aktywnych komórek z bardzo małą ilością strukturalnego włókna. Zbudowana jest z drobnej blaszki o zredukowanych zielonych liściach i jednego korzonka. Jest bardzo mała. Najczęściej przyjmuje rozmiary od jednego do kilku milimetrów. Z niej wyrastają korzonki o długości najczęściej do 1 cm, choć zdarzają się i większe. Istnieje około 40 gatunków rzęsy wodnej. Spośród nich trzy: Lemna sp., Spirodela sp. i Wolffia sp. znajdują zastosowanie w systemach oczyszczania ścieków. Po zbiornikach wodnych

Staw Lemna. Na pierwszym planie rampa żniwiarki rzęsy.

Fot. R. Chojnacki

**Wójt Strażyński dumny jest z jakości
oczyszczonych ścieków.**

roznosi ją dziko żyjące ptactwo – głównie kaczki. Jest wyjątkowo wytrzymała na ekstremalne warunki – przetrwa upalne lato jak i długą i mroźną zimę. Swoją wysoką odporność zawdzięcza wykształceniu rozłogów pozwalających jej przetrwać okresy mrozów na dnie stawów. Rozmnaża się bardzo szybko w sposób wegetatywny, często poprzez klonowanie. Jest jedną z najszybciej rosnących roślin na Ziemi. Podczas jednego cyklu życiowego podlega 10–20 krotnej reprodukcji. W warunkach naturalnych (17 st. C) podwaja swą masę co 4 dni a w laboratorium nawet w czasie krótszym od 24 godzin. Intensywny przyrost biomasy prowadzi do szybkiego pokrywania się powierzchni stawów rzęsą. Spadek temperatury środowiska do 7 st. C powoduje zahamowanie przyrostu biomasy. Rzęsa charakteryzuje się wysoką, porównywalną z soją, zawartością białka (40%), azotu (7%) i fosforu (3%). To wyjaśnia, dlaczego jest tak chętnie zjadana przez ptactwo wodne, a obiekty na których występuje, tak często okupowane są przez ptaki. Wysoka zawartość białka i substancji mineralnych czyni rzęsę wodną atrakcyjnym źródłem żywności także dla innych zwierząt. Ustalono, że płytki 4 hektarowy pokryty rzęsą staw, może produkować

4,8 tony rzęsy wodnej w ciągu doby, co zapewnia około 60% dziennego zapotrzebowania białka dla stada bydła liczącego 100 sztuk. Badania wykazują, że wartość odżywcza rzęsy wodnej zbieranej ze stawów ściekowych jest jeszcze wyższa niż rzęsy tego samego rodzaju zbieranej w naturalnych ciekach i stawach. Wskazuje to na korzystną reakcję rzęsy na środowisko ściekowe. Choć bylina ta może tolerować szeroki zakres pH środowiska, to jednak najodpowiedniejszym dla niej jest przedział od 4,5 do 7,5. Odczyn powyżej 10 wyraźnie wpływa na zahamowanie jej rozwoju. Rzęsa może rosnąć zarówno w pełnym słońcu jak i w cieniu. Optymalny jej rozwój następuje w przedziale od 20–30 st. C. Pełna i gruba mata rzęsy wodnej, może osiągać temperaturę o około 10 st. C wyższą od otaczającego ją powietrza. Wysoka zawartość metali ciężkich wpływa hamująco na rozwój Lemna sp. podobnie jak PCBs i etylen. Podobny efekt wywiera na nią niska w ściekach zawartość azotu oraz obecność nitkowatych glonów i grzybów. Inhibujące oddziaływanie na rzęsę wykazują też glony podczas kwitnienia. Mimo wrażliwości na w/w czynniki, rzęsa wodna z powodzeniem znajduje zastosowanie w technologii oczyszczania ścieków.

Jak to działa?

Z powodu niewielkich rozmiarów roślin i związanej z tym małej ich masy, metabolizm rzęsy wodnej nie odgrywa znaczącej i wyraźnej roli w procesie oczyszczania ścieków. Podstawową aktywność biologiczną w systemie rzęsy wodnej prowadzą bakterie zawieszona w ściekach. Rzęsa oprócz zdolności poboru wielu mikro- i makroelementów oraz metali (zwłaszcza glinu), posiada także zdolność formowania szczelnej maty przykrywającej powierzchnię stawów. Właśnie zdolność formowania maty jest najważniejszą cechą, dla której rzęsa wodna wykorzystuje się w procesie oczyszczania ścieków. Odpowiednio kontrolowana, eliminuje penetrację światła słonecznego w głąb stawu i tym samym zapobiega w nim rozwojowi glonów. Ustalono, że metr kwadratowy maty zawierającej rzęsa o masie 0,5 kg obniża penetrację światła o 35%, a przy zawartości 3,9 kg – nawet o 94%. Bez dostępu światła, glony po pewnym czasie giną i wówczas opadają na dno stawów. W spokojnych, pozbawionych silnych turbulencji warunkach, pod matą w stawach łatwiej przebiega sedymentacja zawieszin, w tym również obumarłych komórek glonów. Czas zatrzymania glonów pod matą powinien być na tyle długi, aby doprowadzić do ich obumarcia i sedymentacji. Czas ten w zależności m.in. od stopnia pokrycia komór oczyszczania rzęsa oraz intensywności zapobiegania rozwojowi glonów we wcześniejszych stadiach oczyszczania ścieków, najczęściej wynosi od 10 do 20 dni. Usuwanie glonów eliminuje typową dzienną, uzależnioną od zmiany stopnia dopływu światła, zmienność odczynu ścieków. W stawach całkowicie pokrytych rzęsa odczyn jest stabilny i zbliżony do pH ścieków dopływających. Utrzymywanie maty we względnie bezruchu sprzyja stabilizacji temperatury ścieków. Ponieważ mata jest podatna na przemieszczanie się pod wpływem wiatru i falowania, zwykle w celu wyeliminowania tego rodzaju zakłóceń, stosuje się pływające zapory lub przegrody. Jednym z tego typu rozwiązań jest opatentowany hexagonalny pływający ruszt służący do utrzymywania pływających roślin w stałym położeniu. Rozwiązanie to uzupełnia również opatentowane urządzenie zbierające zwane żniwiarką, które pływa ponad pływającym i elastycznym rusztem i usuwa nadmiar rzęsy wodnej. Wraz z nią, z systemu usuwa się pobrane przez rzęsa pierwiastki. Brak bezpośredniego kontaktu ścieków z powietrzem atmosferycznym oraz wytwarzanie stosunkowo niewielkich ilości tlenu przez samą rzęsa powoduje, że mata może tworzyć w stawie warunki do fakultatywnego lub beztlenowego oczyszczania ścieków. Te ostatnie powodują, że komary nie stanowią problemu w systemach oczyszczania pokrytych rzęsa wodną.

Od teorii do praktyki – Lemna w Dopiewie

Dynamiczny przyrost biomasy, łatwość poboru biogenów oraz zdolność formowania maty spowodowały, że już w latach 80, rzęsa zwróciła na siebie uwagę specjalistów z dziedziny oczyszczania ścieków. W roku 1985 w USA w firmie Lemna Corporation wynaleziono i opatentowano system oczyszczania ścieków pracujący w oparciu o hodowlę specjalnej kultury wodnej z wykorzystaniem powszechnie występującej rzęsy. System ten o nazwie Lemna zatwierdzony przez amerykańską Agencję Ochrony Środowiska (EPA) został następnie zastosowany i sprawdzony w wielu krajach m.in. europejskich, w tym od 1992 roku i w Polsce. Jednym z obiektów pracujących według opatentowanej technologii jest zrealizowana w 2000 roku, oczyszczalnia ścieków w podpoznańskim Dopiewie. „Poszukiwaliśmy dla naszej gminy technologii niskonakładowej, nieuciążliwej dla otoczenia – zwłaszcza nie generującej odorów, prostej w obsłudze i charakteryzującej się niskim zużyciem energii – mówi mgr Andrzej Strażyński, wójt gminy Dopiewo – „Cenimy sobie również łatwość wkomponowania oczyszczalni w istniejący teren i otaczający nas piękny wiejski krajobraz”. Zdaniem wójta, oczyszczalnia typu Lemna to także krótki cykl inwestycyjny oraz ogromna odporność na przeciążenia hydrauliczne jak i zmienność dopływających zanieczyszczeń. Generalnym wykonawcą oczyszczalni była Hydro Lemna S.A. j.v. z Kielc. Obiekt składa się z części mechanicznej i biologicznej. W skład części mechanicznej wchodzi: krata oczyszczana ręcznie, krata schodkowa oczyszczana mechanicznie, piaskownik szczelinowy i stacja zlewna ścieków dowożonych. Część biologiczną stanowią: staw napowietrzany o powierzchni 0,23 ha, staw Lemna (z rzęsa) o powierzchni 0,31 ha, zatopione napowietrzane biologiczne złożo nityfikacyjne oraz budowla odpływowa z miernikiem przepływu. W okresie zimowym usuwanie fosforu ze ścieków jest okresowo wspomagane reagentem chemicznym. Docelowa przepustowość oczyszczalni wynosi 600 metrów sześciennych w ciągu doby. Obecnie jest obciążona hydraulicznie w granicach 50%. Chociaż dopływające ścieki charakteryzują się koncentracjami wyższymi od zakładanych, to badania przeprowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu potwierdziły podczas rozruchu obiektu, uzyskiwanie wymaganego stopnia oczyszczania. Dziś w stawach pływają kaczki i ...karasie. Trudno się temu dziwić, skoro oczyszczone ścieki są tak czyste jak te prezentowane przez wójta Strażyńskiego na zdjęciu. Dopiewskie kaczki Eldorado działają doskonale, a kaczki donośnym „waak-wak-wak-waak” – też chwalą sobie to miejsce.

Ryszard Chojnacki

OCHRONA BUDYNKÓW

ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W SĄSIEDZTWIE REALIZOWANYCH PLOMB

Seminarium na powyższy temat, w dniu 20 października 2005 r. w swojej siedzibie w Warszawie, zorganizował Instytut Techniki Budowlanej. Organizator jako cel wyznaczył sobie prezentację doświadczeń dotyczących ochrony obiektów budowlanych, znajdujących się w sąsiedztwie nowo wznoszonych budynków tzw. plombowych o głębokim posadowieniu, wskazując przy tym na niezbędne czynności w fazie projektowej, realizacyjnej i eksploatacyjnej.

1. WPROWADZENIE

Łatwo zauważyć, że w okresie ostatnich 10 lat nie tylko w Warszawie ale i w centrach innych dużych polskich miast, jako lokalizacje inwestycji poszukiwane są miejsca dobrze zurbanizowane. Realizacja budynków plombowych i towarzyszące jej skomplikowane roboty inżynierskie w gęstej zabudowie miast, każdorazowo powodują konieczność rozwiązania wielu problemów technicznych. Z wykonaniem w ten sposób posadowionych budynków wiąże się m.in. konieczność zapewnienia każdemu z nich, tak deficytowych w centrach miast miejsc parkowania (podziemnych parkingów), bez których nawet najbardziej atrakcyjnie zlokalizowany obiekt, nie osiągnie swej optymalnej ceny na rynku nieruchomości.

Zamiar wykonania nowoczesnych obiektów, najczęściej o głębokim posadowieniu (o dwóch, trzech, a nawet pięciu kondygnacjach podziemnych), wymaga nie tylko doboru właściwych technik ich wznoszenia ale i równie ważnej kwestii przyjęcia właściwych rozwiązań projektowych.

W każdym bowiem przypadku wykonanie głębokiego wykopu powoduje przemieszczenia w jego najbliższym otoczeniu, co bezpośrednio rzutuje na możliwość wystąpienia uszkodzeń sąsiednich budynków, obiektów drogowych, istniejącej infrastruktury czy instalacji podziemnych.

Z prowadzonego przez ITB od 1989 r. Elektronicznego Banku Danych wynika, że w skali kraju:

- ze względu na funkcję zrealizowano: budynków mieszkalnych – 42%, budynków użyteczności publicznej – 12%, obiektów przemysłowych – 10% oraz innych – 36%,
- w okresie tym realizacji ww. obiektów towarzyszyło około 4500 stanów zagrożenia, awarii i katastrof budowlanych.

Zdarzeń takich przypada średnio w roku od 80 nawet do 300 (w latach występowania huraganów, powodzi itp. zjawisk).

Najczęstszymi przyczynami tych zdarzeń są:

- niedostateczna lub niewłaściwa ocena podłoża (badania, ocena nośności),
- niewłaściwa prognoza max. położenia zwierciadła wody gruntowej,
- zastosowanie błędnych norm, nieprawidłowe wytyczne i założenia projektowe,
- nieprawidłowe przyjęcie obciążeń przez projektanta oraz błędy rachunkowe,
- zły rodzaj fundamentowania w gęstej zabudowie,
- brak monitorowania oraz niedostateczna analiza problemu w trakcie budowy,
- odstępstwa od projektu budowlanego oraz niedostateczny nadzór,
- niedostateczna współpraca projektanta-konstruktora i geotechnika,
- niedostateczny stan wiedzy i doświadczenia firmy realizującej budowę, z czego: błędy projektowe stanowią 18%, błędy wykonawstwa – 33%, a błędy użytkowania podczas eksploatacji – 49%.

2. FAZA PRZYGOTOWANIA I PROJEKTOWANIA INWESTYCJI

Skutkiem wykonanego głębokiego wykopu jest jego oddziaływanie na podłoże oraz na sąsiednie obiekty.

Minimalizację tych oddziaływań zapewnia dobór odpowiedniej obudowy – np. w Polsce dla szeroko przestrzennych wykopów są nimi najczęściej, wykonywane nawet do głębokości ca. 30 metrów, ściany szczelinowe.

W sytuacjach, gdy nie występują istotne ograniczenia przemieszczeń podłoża, stosuje się mniej kosztowne sposoby podparcia ścian obudowy, np. rozpory stalowe, zastrzały lub kotwy gruntowe.

Trzecim kłopotliwym czynnikiem jest występowanie wody gruntowej. I właśnie dla tych przyczyn prace projektowe, ze staranną analizą planowanego posadowienia obiektu, winny być poprzedzone wnikliwym rozpoznaniem:

- przydatności podłoża gruntowego, uwzględniając jego zmienne parametry geotechniczne,
- warunków gruntowo-wodnych pod projektowanym budynkiem i strefie jego wpływu na zabudowę sąsiednią.

Działania dla osiągnięcia celu, na który składa się pozyskanie danych wymaganych do bezpiecznego i racjonal-

nego zaprojektowania oraz wykonania obiektu budowlanego, nawet dobry projektant-konstruktor, powinien realizować w ścisłej współpracy z doświadczonym geotechnikiem.

W ocenie prowadzących seminarium nawet dobrzy konstruktorzy, zwłaszcza specjalizujący się w ustrojach nadziemnych, często nie „czują” zagadnień geotechnicznych. W Polsce funkcjonuje około 100 konstruktorów budowlanych, „czujących” zagadnienia geologii i geotechniki, których miejscem pracy najczęściej jest uczelnia.

W zagadnieniach tych znacząca rola przypada także rzeczoznawcy budowlanemu, który winien dokonać bardzo wnikliwej oceny stanu technicznego istniejącej sąsiedniej zabudowy, przed przystąpieniem do prac projektowych.

Aktami prawa regulującymi wymogi w tym zakresie są ustawy Prawo budowlane i Prawo geologiczne, a także przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 24 września 1998 r. w sprawie ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych (Dz. U. z 1998 r., Nr 126, poz. 839) oraz PN-98/B-02479. Dokumentowanie geotechniczne. Zasady ogólne.

Podkreślenia wymaga, iż przepisy wyżej cytowanego rozporządzenia stawiają wymóg, aby dla obiektów zaliczanych do trzeciej kategorii geotechnicznej oraz w złożonych warunkach gruntowych do drugiej kategorii, poza dokumentacją geotechniczną obligatoryjnie wykonywana była **dokumentacja geologiczno-inżynierska**, która musi być oparta na **badaniach ilościowych**.

Złożona kwestia bezpieczeństwa obiektów sąsiednich, wiąże się także z dokonaniem wnikliwej analizy strefy zasięgu wpływu wykopu z uwagi na odprężenie (podnoszenie) podłoża, która może sięgać nawet na odległość 20 metrów. Jednak skutki głębokich wykopów mogą być odczuwalne nawet na odległość do 40 metrów.

Według danych ITB ustalenie zasięgu stref oddziaływania wykopu można określić wg tabeli:

Rodzaj gruntu	Strefa	
	S ₁	S ₂
Wykop w piaskach	0,5 H _w	2 H _w
Wykop w glinach	0,75 H _w	2,5 H _w
Wykop w iłach	1,0 H _w	3 - 4 H _w

gdzie: S₁ – strefa, w której mogą wystąpić przemieszczenia zagrażające bezpieczeństwu konstrukcji istniejącego obiektu,

S₂ – strefa, w której występujące przemieszczenia mogą doprowadzić w istniejącym budynku do widocznych uszkodzeń, bez zagrożenia dla istniejącej konstrukcji,

H_w – głębokość wykopu.

Dla przykładu graniczne przemieszczenia pionowe konstrukcji budynków „starych” (z widocznymi uszkodzeniami, które nie zagrażają nośności) nie mogą przekraczać wartości od 0,5 do 0,8 cm.

W strefach tych konstrukcja istniejącego obiektu budowlanego ze względu na jego pracę statyczną czy dynamiczną może podlegać uszkodzeniom objawiającym się zarysowaniami, pęknięciami, ugięciami, przechyleniami, przemieszczeniami elementów konstrukcyjnych, stanami awaryjnymi czy runięciem elementu i katastrofą budowlaną.

Aby temu zapobiec, należy dla istniejącej często starej zabudowy, zawsze przeprowadzać badania (inventaryzację uszkodzeń) i diagnostykę, z których mogą wynikać potrzeby zabezpieczeń i wzmocnień (podłoża gruntowego, fundamentów, budynku) – jeszcze przed przystąpieniem do realizacji obiektu plombowego.

Badania te powinny obejmować m.in. rodzaje i jakość elementów konstrukcyjnych oraz ich sztywność, cechy wytrzymałościowe materiałów konstrukcyjnych (cegła, stal, beton, drewno). Z kolei wzmocnienia (tymczasowe lub stałe) powinny zostać wykonane ze względu na zużycie techniczne obiektów, oddziaływania na ich strukturę i dodatkowe obciążenia.

Na uwadze mieć także należy ewentualne kolizje z istniejącą infrastrukturą techniczną (konieczność odpowiednich zabezpieczeń bądź przebudowy), czy ewentualne wymagania służb konserwatora zabytków.

Poza tym w projekcie budowlanym należy określić zasady obserwacji i kontroli (pomiarów geodezyjnych przemieszczeń i odkształceń) zarówno elementów nowego obiektu, jak i istniejącej zabudowy w poszczególnych fazach prowadzonych robót. Będą to: wybór obiektów, które należy obserwować, zróżnicowanie rodzajów obserwacji, liczba i lokalizacja punktów obserwacji (kontrolnych) – baza reperów geodezyjnych, dokładność obserwacji, harmonogram pomiarów.

Nieodzownym jest również dokonanie oceny bezpieczeństwa i niezawodności, która polegać będzie na ocenach stanów granicznych nośności i użytkowania obiektów sąsiadujących – wymóg zawarty w przepisie art. 5 ust. 1, pkt 1a Prawa budowlanego. Pomocną w przypadku konstrukcji żelbetowych będzie wydana przez ITB „Instrukcja nr 361/99 Zasady oceny bezpieczeństwa konstrukcji żelbetowych”. Rekomendowana jest także publikacja autorów Walerego Kotlickiego i Lecha Wysokińskiego pt. „Ochrona zabudowy w sąsiedztwie głębokich wykopów”, Warszawa 2002 r.

Na tym etapie projektant przystępuje do:

- wyboru rodzaju obudowy (wynikającej z rozwiązania funkcjonalno-przestrzennego części podziemnej),
- określenia ewentualnego wpływu i obniżenia zwierciadła wody gruntowej,
- analizy wpływu obciążenia dna wykopu,
- analizy wpływu przemieszczeń na obiektach sąsiednich w zależności od rodzaju obudowy wykopu i sposobu jego rozparcia w poszczególnych fazach jego budowy,
- sporządzenie projektu budowlanego i projektu wykonawczego.

3. FAZA REALIZACJI

Mając na uwadze skutki ewentualnych błędów, których usunięcie jest bardzo trudne i bardzo kosztowne, należy:

- Prowadzić roboty zgodnie z zatwierdzonym projektem, zasadami wiedzy technicznej, aktualnymi przepisami i normami.
- Prowadzić obserwację geodezyjną obiektu, zgodnie z opracowanym programem dla istniejącej zabudowy sąsiedniej i obudowy wykopu realizowanego obiektu.
- W trakcie realizacji należy na bieżąco poddawać analizie wyniki obserwacji geodezyjnych (porównywanie z wartościami dopuszczalnymi).
- Prowadzić obserwację wizualną zabudowy sąsiedniej, a w szczególności istniejących uszkodzeń jej elementów konstrukcyjnych. Zakładać plomby, obserwować pęknięcia, prowadzić pomiary ugięć, ewentualnego rozwarcia rys.
- Obserwacją objąć również elementy wykończeniowe (tynki, okładziny ceramiczne) oraz stan instalacji (gaz, wod. - kan.).
- Dokonywać wielokrotnych ocen stanów technicznych oraz stanów bezpieczeństwa i użytkowania z uwagi na zmieniające się warunki w kolejnych etapach realizacji, a także eksploatacji – aż do osiągnięcia pełnej stabilizacji.

4. UWAGI KOŃCOWE

Dokonane obserwacje i zdobyte doświadczenia podczas realizacji tzw. plombowych o głębokim posadowieniu, prowadzą do następujących wniosków:

- Inwestorzy coraz częściej, w budynkach mieszkalnych znajdujących się w zabudowie staromiejskiej, dokonują zmiany sposobu użytkowania parteru, a nawet piwnic na funkcję usługową. Zwiększenie wysokości użytkowej tych kondygnacji stanowi wyzwanie dla projektantów-konstruktorów, gdyż często wiąże się to z obniżeniem posadowienia fundamentów.
- Niekorzystnym dla procesu inwestycyjnego jest: – szukanie przez inwestorów oszczędności poprzez wymuszanie „tańszych”, nawet ryzykownych rozwiązań

- obudów wykopów, a także zatrudnianie firm bez należytego doświadczenia bądź z niedostatecznym stanem wiedzy,
- wymuszanie w procedurach przetargowych zbyt krótkich terminów sporządzenia dokumentacji projektowej oraz analogicznych okresów realizacji obiektu.

Przykład zabezpieczenia placu budowy

- Brak uruchomienia kredytu na etapie sporządzania dokumentacji geologicznej powoduje, że inwestorzy są w tej kwestii bardzo oszczędni. Niestety wartość późniejszych wzmocnień konstrukcji stanowią „grube” miliony złotych.
- Względy ekonomiczne powodują, że:
 - odstepuje się podczas realizacji obiektu od zatrudnienia nadzoru autorskiego, a korzystanie z usług konsultanta geotechnicznego też nie jest częste,
 - rzadko wykorzystywana jest wiedza rzeczoznawców budowlanych.
- Stwierdzono niezbyt częste uczestnictwo geodety w planowanym monitoringu przemieszczeń – zwywany jest dopiero w sytuacjach awaryjnych.
- Często brak jest ścisłej współpracy pomiędzy projektantem-konstruktorem i geotechnikiem.
- Brak analizy dokumentacji projektowej (projektu wykonawczego) i przyjęcia odpowiednich technik wykonania robót z uwzględnieniem ewentualnych zagrożeń – ten sam projekt budowlany może zostać zrealizowany różnymi sposobami.
- Niedoceniana jest inwentaryzacja instalacji podziemnych.
 - Stwierdzono przypadki wzmocnienia bądź uszczelnienia elementów istniejących obiektów przy pomocy iniekcji, które zawiodły, gdyż roztwór uszczelniający napęlił nieczynne przewody kanalizacyjne.
 - Często uszkodzane są czynne przewody wodociągowe, co powoduje nawodnienie podłoża gruntowego.
- Wykonanie projektu budowlanego przez projektanta polskiego, a projektu wykonawczego przez projektanta zagranicznego. Odnotowano przypadek, że ten ostatni zmienił parametry właściwości podłoża gruntowego (założono 3-krotne zwiększenie spójności gruntu), co stało się przyczyną katastrofy sąsiedniego 8-kondygnacyjnego budynku.
- Przy wzmocnianiu elementów należy mieć na uwadze mniejszą uciążliwość dla użytkowników, np. wzmocnienie fundamentów, a nie samej konstrukcji (montaż ściąągów w mieszkaniach).
- Sporządzona bardzo szczegółowo inwentaryzacja (uszkodzenia – dokumentacja zdjęciowa) ułatwia prowadzenie monitoringu sąsiadujących obiektów oraz rozstrzyganie ewentualnych sporów o tych uszkodzeniach.

Tematem zamykającym sympozjum było omówienie wykorzystania badań laboratoryjnych do diagnostyki budynków, w tym kompleksowych badań gruntu.

*Konrad Ochociński
Wojewódzki Inspektorat
Nadzoru Budowlanego*

Rzeczoznawca budowlany w Polsce po 26 września 2005 r.

Wyżej wymieniony tytuł wziął się nieprzypadkowo. Bowiem została wprowadzona nowelizacja Prawa Budowlanego ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. ogłoszona w Dz. U. z 20.08 2005 r., nr 163 – która **w zasadzie obowiązuje od 26 września 2005 r.**, a tylko w zakresie art. 14 P.b., ust. 3 i 5 wchodzących w życie od 01.01.2006 r. Przypomnę, że w art. 14 chodzi głównie o uzyskanie uprawnień budowlanych do projektowania bez ograniczeń dot. architektów w ograniczonym zakresie do projektowania dla pozostałych „branż” oraz w zakresie kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń jak i w ograniczonym zakresie.

Zainteresowanych szerzej problematyką uprawnień budowlanych odsyłam do dwóch moich artykułów opublikowanych, a dotyczących tej tematyki.

Problemy nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego

W Prawie budowlanym w zakresie omawianej przeze mnie problematyki zajmuje się tym **art. 15 Prawa budowlanego**. Do ostatniej nowelizacji P.b. z dnia 28 lipca 2005 r. – wszystko było w pełni jasne. Ten kto miał uprawnienia budowlane bez ograniczeń (osoby z wyższym wykształceniem technicznym), mógł po 10 latach po ich uzyskaniu ubiegać się o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego. Chociaż zdarzały się wyjątki – jeszcze przed powstaniem Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa – wojewodowie (co prawda w bardzo nielicznych przypadkach) nadawali tytuły rzeczoznawców budowlanych. Były to przypadki naprawdę „liczone na palcach jednej ręki”. Ale były.

Dla środowiska inżynierskiego pracującego w szeroko rozumianym budownictwie, prawdziwym szokiem jest formalny zapis zawarty w art. 15 ust. 3 nowelizowanego Prawa budowlanego z dnia 28 lipca 2005 r. – **o możliwości nadania tytułu rzeczoznawcy budowlanego, osobom nie posiadającym uprawnień budowlanych**. Jest wprawdzie dodatkowe stwierdzenie, że muszą się te osoby legitymować „szczególną wiedzą i doświadczeniem w zakresie nie objętym uprawnieniami budowlanymi”.

Z tego zapisu można domniemywać, że tytuł rzeczoznawcy budowlanego osobom nie posiadającym uprawnień budowlanych – można nadawać **w zakresie nieobjętym uprawnieniami budowlanymi**, a osoby te są wybitnymi specjalistami w tych dziedzinach. Sądzę, że może to dotyczyć np. geotechniki, materiałów budowlanych, ochrony budowlanej przed korozją itp. Po głębokim zastanowieniu się – sądzę, że „szczelina” ta (byle nie była to szeroka brama) umożliwiająca wybitnym jednostkom w swoim zawodzie uzyskanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego jest działaniem chyba słusznym. Zresztą Izba nie ma specjalnie wybitnych, musi stosować się do przepisów Ustawy Prawo budowlane. Chociaż z drugiej strony sformułowania zawarte w art. 15 ust. 3 należy odczytać **jako możliwość, a nie zalecenie czy nakaz nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego**. Rozsądne więc korzystanie z tego zapisu zależy głównie od Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, która zgodnie z wewnętrznymi regulaminami Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa nadaje tytuły rzeczoznawcy budowlanego, bowiem rola Okręgowych Komisji Kwalifikacyjnych jest w tym przypadku wyłącznie pomocnicza. I sądzę, że w tych szczególnych przypadkach nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego bez posiadania uprawnień budowlanych rola OKK powinna zostać wzmocniona.

Ale wróćmy do **art. 15 Prawa budowlanego** znowelizowanego Ustawą z 18 lipca 2005 r. (obowiązuje od 26 września 2005 r.) brzmi on:

1. Rzeczoznawcą budowlanym może być osoba, która:
 - 1) korzysta w pełni z praw publicznych;
 - 2) posiada:
 - a) tytuł zawodowy magistra inżyniera, magistra inżyniera architekta, inżyniera lub inżyniera architekta,
 - b) uprawnienia budowlane bez ograniczeń,
 - c) co najmniej 10 lat praktyki w zakresie objętym rzeczoznawstwem,
 - d) znaczący dorobek praktyczny w zakresie objętym rzeczoznawstwem.
2. Właściwy organ samorządu zawodowego, na wniosek zainteresowanego, orzeka, w drodze decyzji, o nadaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego, określając zakres rzeczoznawstwa.
3. Właściwy organ samorządu zawodowego może również nadać tytuł rzeczoznawcy osobie, która nie spełnia warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a i b, ale posiada szczególną wiedzę i doświadczenie w zakresie nieobjętym uprawnieniami budowlanymi.
4. Podstawę do podjęcia czynności rzeczoznawcy budowlanego stanowi dokonanie wpisu, w drodze decyzji, do centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych.
5. Właściwy organ samorządu zawodowego orzeka, w drodze decyzji, o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy

budowlanego na wniosek rzeczoznawcy lub w razie:

- a) pozbawienia praw publicznych;
 - b) ukarania z tytułu odpowiedzialności zawodowej;
 - c) nienależytego wykonywania czynności rzeczoznawcy budowlanego.
6. Właściwy organ samorządu zawodowego przesyła ostateczną decyzję o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego.
 7. Skreślenie z centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych następuje:
 - a) na podstawie ostatecznej decyzji o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego;
 - b) w razie śmierci rzeczoznawcy.

Warto zwrócić uwagę, że nowa treść art. 15 nie zawiera uprzedniego zapisu o konieczności uzyskania 2 opinii rzeczoznawców budowlanych przez starającego się o ten tytuł kandydata. Ale zawiera zapis dodatkowy – w stosunku do uprzednio obowiązujących zapisów – o „*znaczącym dorobku praktycznym w zakresie objętym rzeczoznawstwem*”. Zniknął też zapis, że zakres, w którym funkcja rzeczoznawcy obowiązuje, nie może wykraczać poza specjalność techniczno-budowlaną objętą posiadanymi uprawnieniami.

Jest to zrozumiałe – szczególnie zważywszy na zapis zawarty w wyżej cytowanym art. 15 ust. 3 P.b. Zmieniły się także zapisy o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego (ustępy 5, 6 i 7) w stosunku do obowiązujących przed nowelizacją ustawy Prawo budowlane z dnia 28 lipca 2005 r. Decyzję o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego – przy zachowaniu okoliczności wyszczególnionych w ust. 5 pkt 1-3 art. 15 – podejmuje obecnie samorząd zawodowy, a dopiero potem przesyła ostateczną decyzję o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Skreślenie z centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych następuje zgodnie z ust. 7 art. 15:

- 1) na podstawie ostatecznej decyzji o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego;
- 2) w razie śmierci rzeczoznawcy.

Wydaje się, że warto zwrócić uwagę na zapis ust. 4 art. 15, o podjęciu czynności rzeczoznawcy budowlanego. Dotyczy on wpisu do centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych. Jednak analogicznie jak przy uprawnieniach budowlanych, zapis ten obowiązuje obligatoryjnie, tylko dla osób, które uzyskały tytuł rzeczoznawcy budowlanego po 01.01.1995 r. zgodnie z art. 104 Prawa budowlanego o zachowaniu praw nabytych, osoby te które uzyskały tytuł rzeczoznawcy przed 01.01.1995 r. i nie były i dalej nie są (bo taki obowiązek nie istniał) wpisane do centralnego rejestru – mogą wykonywać także czynności rzeczoznawcy budowlanego.

mgr inż. bud. ład. Jan F. Lemański

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

CZEŚĆ II

W POLSCE; STAN NA DZIEŃ 27 LIPCA 2005 R.

• **Uprawnienia budowlane w specjalności wyburzeniowej § 21**

Uprawniają do projektowania i kierowania robotami budowlanymi związanymi z użyciem materiałów wybuchowych.

Wymagane wykształcenie:

Uprawnienia budowlane bez ograniczeń — wykształcenie wyższe na kierunku:

- 1) budownictwo (O);
- 2) inżynieria wojskowa (O);
- 3) górnictwo i geologia w specjalności eksploatacja złóż (O).

• **Uprawnienia budowlane w specjalności telekomunikacyjnej § 22**

- uprawnienia bez ograniczeń (ust.1)

Uprawniają do projektowania obiektu budowlanego lub kierowania robotami budowlanymi związanymi z obiektem budowlanym w zakresie telekomunikacji przewodowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz telekomunikacji radiowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Wymagane wykształcenie:

Uprawnienia budowlane bez ograniczeń — wykształcenie wyższe na kierunku:

- 1) elektronika i telekomunikacja w specjalności z zakresu telekomunikacji (O) oraz
 - 2) elektrotechnika w specjalności z zakresu telekomunikacji (O).
- uprawnienia w ograniczonym zakresie I stopnia (ust. 2).

• **Uprawniają do projektowania obiektu budowlanego lub kierowania robotami budowlanymi związanymi z obiektem budowlanym w zakresie:**

- 1) telekomunikacji przewodowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą — w odniesieniu do obiektów budowlanych, takich jak: linie, instalacje i urządzenia liniowe oraz urządzenia stacyjne;
- 2) telekomunikacji radiowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą — w odniesieniu do obiektów budowlanych, takich jak: obiekty nadawcze radiofonii i telewizji naziemnej oraz nadawcze i odbiorcze obiekty radiokomunikacyjne.

Wymagane wykształcenie:

Uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie w obszarze telekomunikacji przewodowej:

- 1) I stopnia wykształcenie wyższe na kierunku:
 - a) elektronika i telekomunikacja w specjalności z zakresu telekomunikacji (O),
 - b) elektrotechnika w specjalności z zakresu telekomunikacji (O);
- 2) II stopnia wykształcenie średnie — technik telekomunikacji (O).

- uprawnienia w ograniczonym zakresie II stopnia (ust. 3)

• **Uprawniają do projektowania obiektu budowlanego lub kierowania robotami budowlanymi związanymi z obiektem budowlanym wraz z infrastrukturą towarzyszącą w zakresie:**

- 1) telekomunikacji przewodowej — w odniesieniu do obiektów budowlanych, takich jak: linie, instalacje i urządzenia liniowe;
- 2) telekomunikacji przewodowej — w odniesieniu do obiektów budowlanych, takich jak urządzenia stacyjne;
- 3) telekomunikacji radiowej — w odniesieniu do obiektów budowlanych, takich jak nadawcze i odbiorcze obiekty radiokomunikacyjne;
- 4) telekomunikacji radiowej — w odniesieniu do obiektów budowlanych, takich jak obiekty nadawcze radiofonii i telewizji naziemnej.

Wymagane wykształcenie:

- Uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie w obszarze telekomunikacji radiowej:

- 1) I stopnia wykształcenie wyższe na kierunku elektronika i telekomunikacja w specjalności z zakresu telekomunikacji (O);
- 2) II stopnia wykształcenie średnie:
 - a) technik telekomunikacji (O),
 - b) technik teleinformatyk (O).

• **Uprawnienia budowlane w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych § 23**

- uprawnienia bez ograniczeń (ust.1)

Uprawniają do projektowania obiektu budowlanego lub kierowania robotami budowlanymi związanymi z obiektem budowlanym, takim jak: sieci, instalacje i urządzenia cieplne, wentylacyjne, gazowe, wodociągowe i kanalizacyjne.

Wymagane wykształcenie:

Uprawnienia budowlane bez ograniczeń — wykształcenie wyższe na kierunku inżynieria środowiska (O).

- uprawnienia w ograniczonym zakresie (ust. 2)

• **Uprawniają do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi przy wykonywaniu instalacji wraz z przyłączami typowych sieci o średnicy do 200 mm w obiektach budowlanych o kubaturze do 1 000 m³.**

Wymagane wykształcenie:

Uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie:

1) wykształcenie wyższe na kierunku:

- a) budownictwo (P),
- b) energetyka (P);

2) wykształcenie średnie:

- a) technik urządzeń sanitarnych (O),
- b) technik inżynierii środowiska i melioracji (O),
- c) technik energetyk (O).

• **Uprawnienia budowlane w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych § 24**

- uprawnienia bez ograniczeń (ust.1)

Uprawniają do projektowania obiektu budowlanego lub kierowania robotami budowlanymi związanymi z obiektem budowlanym, takim jak: sieci, instalacje i urządzenia elektryczne i elektroenergetyczne, w tym kolejowe, trolejbusowe i tramwajowe sieci trakcyjne wraz z urządzeniami do zasilania i sterowania.

Wymagane wykształcenie:

Uprawnienia budowlane bez ograniczeń — wykształcenie wyższe na kierunku elektrotechnika (O).

- uprawnienia w ograniczonym zakresie (ust. 2)

• **Uprawniają do projektowania obiektu budowlanego lub kierowania robotami budowlanymi przy wykonywaniu instalacji wraz z przyłączami o napięciu do 1 kV w obiektach budowlanych o kubaturze do 1 000 m³.**

Wymagane wykształcenie:

Uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie — wykształcenie średnie:

- 1) technik elektryk (O);
- 2) technik elektroenergetyk (O);
- 3) technik elektroenergetyk.

Rozdział 5 (§ 25–27),

– Specjalizacja techniczno-budowlana

W odróżnieniu od dotychczasowej stosowanej niekiedy praktyki (uzyskiwania łącznie na jednym egzaminie uprawnień w danej specjalności i specjalizacji) – *o nadanie specjalizacji budowlanej może ubiegać się wyłącznie osoba posiadająca uprawnienia budowlane bez ograniczeń w specjalności, w której wyodrębniono tę specjalizację.*

Wykaz specjalizacji techniczno-budowlanych (wg załącznika nr 2 do Rozporządzenia):

Lp. Specjalność: Specjalizacja techniczno-budowlana do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi.

1. konstrukcyjno-budowlana, geotechnika

- budowle podziemne,
- budynki wysokościowe,
- maszty i kominy przemysłowe,
- obiekty budowlane na terenach górniczych,
- śródlądowe budowle hydrotechniczne,
- morskie budowle hydrotechniczne,

- obiekty budowlane melioracji wodnych.

2. mostowa, drogowe obiekty inżynierskie.

3. instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych, sieci, instalacje i urządzenia cieplne i wentylacyjne

- sieci, instalacje i urządzenia gazowe.

- sieci, instalacje i urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne.

W § 27 podano jakie dokumenty należy dołączyć do wniosku o nadanie specjalizacji techniczno-budowlanej (odpis posiadanych uprawnień budowlanych, oświadczenie potwierdzające odbycie praktyki zawodowej z wyszczególnieniem obiektów budowlanych). Następnie odbywa się procedura w OKK – właściwej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa podobnie jak w przypadku ubiegania się o nadanie uprawnień budowlanych.

Rozdział 6 (§25–27)

– Przepisy przejściowe i końcowe

W zasadzie omówiono te sprawy na wstępie omawiania Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2005 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Chciałbym tylko jeszcze raz podkreślić, że nowe Rozporządzenie obowiązuje od 3 lipca 2005 r. z tym też dniem przestało obowiązywać dotychczasowe Rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. z 1995 r., nr 8, poz. 38 z późniejszymi zmianami).

4. Podsumowanie

Ustawa Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 roku w artykułach 12-16 omawia sprawy samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Ustawy są zawsze pewną ogólną ramą w danym temacie. Dlatego niezbędne są akty wykonawcze w omawianym przypadku – uszczegółwiający sprawy uzyskania uprawnień budowlanych. Jest to szczególnie ważne w przypadku zasadniczych nowelizacji do Ustawy – co miało miejsce w odniesieniu do uprawnień budowlanych ostatnio 16.04.2004 r. w sensie ogólnym Ustawą Prawo budowlane. Brak aktu wykonawczego, w razie nadania uprawnień budowlanych tylko w oparciu o Ustawę – w naszym przypadku dla tzw. „nowych” specjalności (kolejowej, wyburzeniowej i telekomunikacyjnej) – mógłby skutkować unieważnieniem decyzji i być może mogłoby dojść do wielu procesów sądowych.

Polska Izba Inżynierów Budownictwa poprzez Krajową Komisję Kwalifikacyjną oraz Okręgowe Komisje Kwalifikacyjne – podjęła działania przygotowawcze, ale jak już wiadomo, nie doszło – przed ukazaniem się Rozporządzenia z dnia 18 maja 2005 r. – do przeprowadzenia egzaminów na uprawnienia budowlane w tych specjalno-

ściach. Obecnie już trwają prace dla przeprowadzenia kwalifikacji i egzaminów w sesji jesiennej 2005 r.

Jeszcze raz podkreślam, że sprawy tzw. nietypowe (ze względu na posiadane wykształcenie) mogą być i na pewno będą się odbywały w oparciu o § 29 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2005 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Muszą to jednak być postępowania wyjątkowo wnikliwe. Bowiem często szczególnie w przypadkach wątpliwych – decyzja o nadaniu uprawnień budowlanych może zostać uchylona i wtedy osoba, która już otrzymała (z punktu widzenia prawa wadliwą) decyzję – może się czuć podwójnie skrzywdzona. Margines działania OKK jest dosyć wąski – szczególnie w zakresie uznawania prawidłowego wykształcenia zawodowego (najczęściej chodzi o uznanie takiego wykształcenia jako pokrewnego). Ukończone nawet kierunkowe studia podyplomowe nie mogą być uznane – zgodnie z obowiązującymi przepisami za wystarczające wykształcenie. Ja osobiście mam niekiedy wątpliwości w tych sprawach i uznałbym to, ale *dura lex sed lex*.

Chciałbym jeszcze zasygnalizować kwestie samodzielnych specjalności np. w budownictwie hydrotechnicznym czy wodno-melioracyjnym albo – jak się wydaje – konieczny podział tzw. megabranży sieci i instalacji sanitarnych w celu możliwości uzyskania uprawnień budowlanych, albo w całości jak dotychczas po wykazaniu odpowiedniego wykształcenia i całociowej praktyki lub oddzielne (częstkowo) w zakresie:

- wodociągów i kanalizacji (sieci i instalacje)
- centralnego ogrzewania i wentylacji (sieci i instalacje)
- gazownictwa (sieci i instalacje) zgodnie z posiadanym wykształceniem, a w szczególności wymaganą praktyką.

Uważam też, że w szczególnie wyjątkowych przypadkach – gdy dana osoba ma duże osiągnięcia zawodowe (np. patenty, wynalazki itp.) oraz nienaganną – pozytywną opinię środowiska naukowo – technicznego – dopuszczalna powinna być możliwość uzyskania uprawnień budowlanych – nawet w przypadku nieodpowiadającego wykształcenia. Ale jak powiadam mogłyby to być zupełnie jednostkowe przypadki – bardzo szczegółowo udokumentowane. Tak było przed rokiem 1995 „za starego Prawa budowlanego” i o dziwo były wtedy tylko procedury kwalifikacyjne (1975-1994 r.) i nie zanotowano z tych powodów jakichś katastrof czy wykroczeń przez te osoby w zakresie wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Są to tezy na pewno dyskusyjne, ale myślę, że warte rozważenia. Wymagałoby to szczególnie wysokiej etyki i odpowiedzialności od członków OKK – ale myślę, że sprostaliby tym wymogom.

5. Wnioski końcowe (jako dyskusyjne do rozważenia)

Proponuję, aby śmieiej w szczególnych jednostkowych przypadkach sięgać po § 29 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2005 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie i rozpatrywać dopuszczanie do przeprowadzenia procedur kwalifikacyjnych i egzaminów na uprawnienia budowlane osoby nie posiadające wykształcenia odpowiadającego lub pokrewnego wyszczególnionego w załączniku nr 1 do ww. Rozporządzenia wg dodatkowych kryteriów, oczywiście oprócz wymaganych dokumentów wg § 4-5 Rozporządzenia.

Te dodatkowe kryteria to:

1. Wyszczególnienie udziału w projektowaniu i budowie znaczących obiektów budowlanych.
2. Posiadanie patentów, wynalazków lub świadectw wzorów użytkowych w dziedzinie, w której kandydat ubiega się o uprawnienia budowlane.
3. Opinia dwóch osób posiadających uprawnienia budowlane bez ograniczeń, o których nadanie ubiega się kandydat (na wzór procedur przy nadawaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego).
4. Opinia właściwego branżowego Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego lub innej jednostki organizacyjnej np. branżowej izby gospodarczej.
5. Ewentualne wykazanie się publikacjami lub wykładami (wszystko to oprócz wymaganej praktyki zawodowej) tematycznie związanych ze specjalnością uprawnień budowlanych, o które ubiega się kandydat.
6. Kierunkowe studia podyplomowe.

Chodzi mi o stworzenie podstawowych dodatkowych kryteriów dla tzw. przypadków „nietypowych”, osób ubiegających się o uprawnienia budowlane, a przy tym wybitnych w zawodzie, o nieskazitelnej opinii. Są bowiem szczególnie – w specjalizacji inżyniersko-instalacyjnej sanitarnej – przypadki osób o wykształceniu wodno-melioracyjnym o długoletniej praktyce, a głównie w dziedzinie sieci wodociągów i kanalizacji. Mogłyby one, sądzę, uzyskać uprawnienia budowlane tzw. cząstkowe, ale jak wiadomo w roku 2003 nowelizacja prawa budowlanego zlikwidowała słynny dwukropek uniemożliwiając dziele nie tej specjalności na:

- wodociągi i kanalizacje (sieci i instalacje),
- centralne ogrzewanie i wentylacje (sieci i instalacje),
- gazownictwo (sieci i instalacje).

I trzeba by, w takich przypadkach nadawać uprawnienia budowlane w całej tzw. megabranży sanitarnej, 0 są też przypadki wybitnych specjalistów z dziedziny gazownictwa (nawet po odpowiedniej specjalizacji na AGH), którzy też nie mogą uzyskać uprawnień budowlanych, a mają bardzo dobrą praktykę zawodową w gazownictwie. Są jeszcze inżynierowie mechanicy ze specjalizacją energetyka ciepła, świetni fachowcy w zakresie sieci i instalacji centralnego ogrzewania oraz

Szkolenia w delegaturach terenowych WOIIB

organizowane przez
CUTOB-PZITB

wentylacji, a niektórzy inżynierowie mechanicy specjalizujący się w konstrukcjach stalowych i też są bez szans uzyskania uprawnień budowlanych.

Sądzę, że te być może nieliczne przypadki, ale bolesne dla danej osoby – braku możliwości uzyskania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, w którym wiele lat pracują i odnoszą niekiedy znaczące sukcesy zawodowe – powinny znaleźć satysfakcjonujące te osoby rozwiązanie. Wielu osobom o nieodpowiadającym wykształceniu technicznym poradziłem, aby zdobyli dodatkowe kierunkowe wykształcenie (zaliczono im wiele przedmiotów), a te dodatkowe studia inżynierskie trwały 2-2,5 roku. Niektórzy z nich już uzyskali uprawnienia budowlane. Ale nie wszyscy decydują się (szczególnie osoby zaawansowane wiekiem) na taki krok.

Osobiście uważam, że szczególnie w specjalności inżyniersko-sanitarnej należałoby rozważyć podział tej specjalności na takie jak zaproponowałem wyżej, a które są w załączniku nr 2 do Rozporządzenia wymienione jako specjalizacje. Można by nadawać, po odpowiedniej całościowej praktyce i odpowiadającemu wykształceniu, uprawnienia jak to jest obecnie „całościowo”, a przy wykształceniu innym i częściowej praktyce w danych dziedzinach, tak jak zaproponowałem wyżej uprawnienia częściowe. Po wiem więcej, niedouczeni, szczególnie praktycznie w każdej z dziedzin obecnej dużej specjalności instalacyjno – sanitarnej – otrzymując uprawnienia w te same specjalności, mogą stworzyć prawdziwe zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i obiektów. Poruszał bardzo ostro te sprawy na ostatnim naszym zjeździe w Warszawie pan mgr inż. Leszek Reguła, z Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. W pełni podzielam jego pogląd. Szczególnie niebezpieczne mogą być działania takich nie w pełni specjalistów, w dziedzinie gazownictwa, ale nie tylko.

Reasumując jestem zwolennikiem umożliwienia udzielania uprawnień budowlanych tzw. „częściowych”, oprócz możliwości uzyskania uprawnień „całościowych”, tak jest obecnie w **specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych**. A na razie sądzę, że należy ustalić możliwe jednolite kryteria dla tzw. „przypadków nietypowych” prowadzonych w oparciu o § 29. Myślę, że leży to w gestii Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej PIIB. Chodzi mi o przypadki, gdy programy kształcenia nie w pełni są zgodne ze specjalnością uprawnień budowlanych, o które ubiega się, czy mógłby ubiegać się taki kandydat.

mgr inż. bud. ląd.
Jan F. Lemański

Prawo budowlane i warunki, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie - ostatnie zmiany w obowiązujących przepisach.

Zakres i forma specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych, według przepisów o zamówieniach publicznych.

Gniezno	-	12 stycznia 2006.
Konin	-	16 lutego 2006 r.
Kalisz	-	2 marca 2006 r.
Leszno	-	16 marca 2006 r.
Piła	-	20 kwietnia 2006 r.

Zagospodarowanie przestrzenne, decyzja o warunkach zabudowy, pozwolenie na budowę, decyzja o użytkowaniu.

Inżynier kontraktu - jego zadania w procesie inwestycyjnym.

Konin	-	11 maja 2006 r.
Kalisz	-	29 czerwca 2006 r.
Leszno	-	25 maja 2006 r.
Piła	-	22 czerwca 2006 r.

Przepisy geodezyjne w zakresie ewidencji budynków i sieci uzbrojenia terenu.

Certyfikacja i normalizacja w budownictwie, według aktualnych przepisów.

Kalisz	-	21 września 2006 r.
Konin	-	14 grudnia 2006 r.
Leszno	-	19 października 2006 r.
Piła	-	9 listopada 2006 r.

Udział członków WOIIB w szkoleniach **będzie bezpłatny**. Uczestnictwo będzie potwierdzone zaświadczeniem.

Przedstawiamy Państwu propozycję programu szkoleń na 2006 r. Jeśli mają Państwo uwagi lub widziacie potrzebę podjęcia innych tematów, prosimy o ich przekazanie na adres WOIIB.

**Wielkopolska Okręgowa Izba Inżynierów
Budownictwa**
ul. H. Wieniawskiego 5/9
61-712 Poznań
tel./fax (061) 853-80-19
e-mail: wkp@piib.org.pl

Program szkoleń

dla członków Wielkopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa na rok 2006.

Wzorem roku ubiegłego WOIB organizuje w roku 2006 cykl szkoleń, których celem jest poszerzenie i uaktualnienie wiedzy zawodowej członków zrzeszonych w Izbie.

Szkolenia, w formie 4-godzinnych wykładów, będą się odbywały w Domu Technika w Poznaniu, przy ul. Wieniawskiego 5/9 oraz w siedzibach delegatur terenowych w godzinach od 16.00 do 19.00, według poniższego programu.

Szkolenia w Domu Technika w Poznaniu przy ul. Wieniawskiego 5/9 organizowane przez CUTOB-PZITB

23.02.2006 r.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Diagnostyka, wzmacnianie i zabezpieczanie budynków usytuowanych w sąsiedztwie realizowanych plomb.</i>2. <i>Wpływ głębokich wykopów na sąsiednią zabudowę.</i>
23.03.2006 r.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Prawo budowlane i warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie – ostatnie zmiany w przepisach.</i>2. <i>Zakres i forma specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych, według przepisów o zamówieniach publicznych.</i>
06.04.2006 r.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Kryteria techniczne i ekonomiczne doboru ścian zewnętrznych dla budynków mieszkalnych.</i>
27.04.2006 r.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Zagospodarowanie przestrzenne, decyzja o warunkach zabudowy, pozwolenie na budowę, decyzja o użytkowaniu.</i>2. <i>Inżynier kontraktu – jego zadania w procesie inwestycyjnym.</i>
08.06.2006 r.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Projektowanie, produkcja i stosowanie betonu według normy PN-EN-2067-1 i norm z nią związanych.</i>2. <i>Cementy: rodzaje, znakowanie, właściwości, warunki stosowania według aktualnych Polskich Norm.</i>
07.09.2006 r.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Techniki harmonogramowania budowy obiektów budowlanych.</i>2. <i>Zalety i wady współczesnego budownictwa z drewna.</i>
05.10.2006 r.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Wymagania Polskich Norm w zakresie wentylacji w budynkach mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej.</i>2. <i>Ochrona przeciwpożarowa w projektowaniu, realizacji i użytkowaniu obiektów budowlanych według aktualnie obowiązujących przepisów.</i>
23.11.2006 r.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Przepisy geodezyjne w zakresie ewidencji budynków i sieci uzbrojenia terenu. Certyfikacja i normalizacja w budownictwie według aktualnych przepisów.</i>
07.12.2006 r.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Zagrzybnienia, pleśń i glony w budownictwie mieszkaniowym. Skuteczne sposoby likwidacji ich przyczyn i skutków.</i>2. <i>Metody osuszania zawilgoconych ścian w budynkach oraz renowacji tynków.</i>

Technicznym organizatorem szkoleń jest Centrum Usług Techniczno-Organizacyjnych Budownictwa Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa (skrót: CUTOB-PZITB)
61-712 Poznań, ul. Wieniawskiego 5/9, pok. 318-320, fax (061) 85-36-037,
e-mail: sekretariat@pzitb-poznan.org

Zgłoszenie uczestnictwa należy przesłać pisemnie, w okresie 4 tygodni przed dniem szkolenia, na adres CUTOB-PZITB według poniższego wzoru:

ZGŁOSZENIE UCZESTNICTWA

w szkoleniu pt.
w dniu
Imię i nazwisko..... nr członk.
Adres
tel., fax, e-mail

.....
Podpis

BIULETYN

WIELKOPOLSKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA